

KWARTALNIK **TARNOGRODZKI**

ISSN 1509-3735

NUMER 26

ROK VIII

2006

Fot. Mateusz Łysakowski

**GRÓB CHRYSYSTUSA W KOŚCIELE PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO
W TARNOGRODZIE**

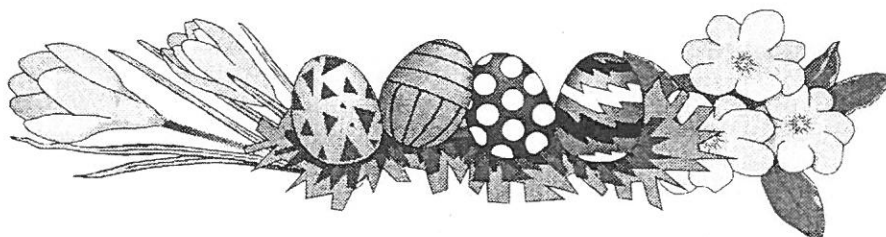
*Niech radosne ALLELUIA sprawi,
by w naszych sercach zagostiła radość i pokój,
a Zmartwychwstały Pan napelnił nas wiarą,
nadzieją i miłością*

Przewodniczący Rady Miejskiej

Ryszard Kowal

Burmistrz Tarnogrodu

Michał Dec

Drogą, którą co święto szli ludzie ze śpiewką,
Idzie sobie Pan Jezus wpołnagi i bosy
Z wielkanocną w przebitej dłoni chorągiewką,
Naprzeciw idzie chłopka. Ma kosy złociste,
Łowicka jej spódniczka i piękna zapaska.
Poznała Zbawiciela z świętego obrazka,
Upadła na kolana i krzyknęła: „Chryste!”
Bije głową o ziemię z serdeczną rozpaczą,
A Chrystus się pochylił nad klęczącym ciałem
I rzeknie: „Powiedz ludziom, niech więcej nie płaczą,
Dwa dni leżałem w grobie. I dziś zmartwychwstałem”.

Jan Lechoń

Wielkanoc w wierzeniach i zwyczajach ludowych

Wielkanoc, najważniejsze i najstarsze święto chrześcijańskie, przypada w pierwszych dniach wiosny, wtedy rozpoczyna się nowy cykl wegetacyjny, zieleń – barwa nadziei – symbolizuje zmartwychwstanie.

Słowianie przed przyjęciem chrześcijaństwa obchodzili wiosenne święto zrównania dnia z nocą. Ich życie było silnie powiązane z rytmem przyrody. Echo dawnych słowiańskich obrzędów jest widoczne do dziś, choć są one wypełnione treścią religii chrześcijańskiej.

Zwyczajom i wierzeniom przedchrześcijańskim liturgia kościelna nadała nowe znaczenie i symbolikę. Połączenie elementów religijnych i pozareligijnych jest bardzo charakterystyczne dla kultury tradycyjnej, można je odczytać podczas wszystkich najistotniejszych obrzędów cyklu dorocznego. Synkretyzm wierzeń pogańskich, którym nadano treści chrześcijańskie, widoczny jest w obrzędowości wielkanocnej.

Czterdziestodniowy okres Wielkiego Postu rozpoczyna Środa Popielcowa. Popiół jest znakiem i symbolem znikomości świata doczesnego. W Starym Testamencie do niego porównywano serce grzesznika. Tego dnia w kościele ksiądz na znak pokuty posypuje głowy wiernych popiołem.

Liturgia kościelna kieruje wówczas uwagę wiernych na krzyż, nabożeństwo drogi krzyżowej odprawiane w piątki przybliża do Chrystusowej męki i cierpienia. W niedzielne popołudnia śpiewa się „Gorzkie żale”.

Rygory Wielkiego Postu nakazywały powagę, nie wolno było organizować zabaw, śpiewać wesołych pieśni, gwizdać. Spożywano postne potrawy: żur, kapuśniak, kaszę gryczaną na oleju, kartofle z olejem lub przypiekane w piecu, ryby, barszcz grzybowy, unikano nawet nabrała.

Obchody Wielkiego Tygodnia rozpoczyna Niedziela Palmowa, zwana Kwietną lub Wierzbową. Tego dnia na pamiątkę triumfalnego wjazdu Chrystusa do Jerozolimy święci się w kościele palmy.

Tradycyjną palmę wielkanocną na Lubelszczyźnie wykonywano z kwitnących gałązek wierzb, najczę-

ściej był to gatunek iva, zakwitający najwcześniej. Palmą w okolicach Frampola, Janowa Lubelskiego i Tarnogrodu nazywano często cały krzew wierzbowy z baziami. Do gałązek wierzbowych dodawano trzcinę wodną, symbolizującą biczowanie Chrystusa, jak i elementy czegoś zielonego, najczęściej były to: barwinek, bukszpan, widłak, tuja.

Palmę wielkanocną w okolicach Tarnogrodu – według relacji ustnej mieszkanki Różańca Pierwszego – wykonywano z kwitnących gałązek wierzbowych,

nazywanych palmowymi, trzciny wodnej, zbieranej jesienią, aby zachowała żywy kolor, zieleni, najczęściej barwinka lub gałązek asparagusa i paprotki.

Po wojnie na Lubelszczyźnie tradycyjną palmę wyparła tzw. palma wileńska, przygotowywana z suchych, barwionych kwiatów, zbóż, traw i mchów, ułożonych spiralnie w przeróżne kompozycje.

W tradycji ludowej palma to zielona gałąź symbolizująca życie, siły witalne i coroczną odnowę przyrody. W chrześcijaństwie gałązka wierzbowy oznacza zmartwychwstanie i nieśmiertelność duszy. Wierzono, że poświęcone palmy mają niezwykłą moc, toteż po powrocie z kościoła uderzano się nimi nawzajem, wołając: Palma bije, nie zabije! Połknięcie bagnańki chroniło przed bólem gardła. Uderzano palmą bydło wypędzane pierwszy raz wiosną na pastwisko, zatykano ją na polu celem zabezpieczenia urodzaju, stawiano w oknie podczas burzy. Przez cały rok palmę trzymano w domu przy świętym obrazie, by broniła od złego. Pełniła ona też funkcję kropidła podczas wizyty duszpasterskiej.

Po roku palono stare palmy, a popiołem posypywano głowy wiernych w Środę Popielcową.

W Wielki Czwartek kościelne dzwony zastępuje się drewnianymi kołatkami. Po zakończeniu mszy Wieczerzy Pańskiej przenosi się Najświętszy Sakrament do przygotowanej w bocznym ołtarzu „ciemnicy”, później ma miejsce obnażenie ołtarza. Zdejmuje się kwiaty, świece, obrusy, a przypomina to obnażenie Chrystusa z szat.

Na Podkarpaciu obnoszono po wsi kukłę przedstawiającą Judasza, którą wieszano na drzewach, palono lub topiono w rzece.

Wierzono także, że w tym dniu przybywają na ziemię dusze zmarłych. Zostawiano dla nich resztki pokarmów, starano się nie palić w piecu chlebowym, by nie zrobić im krzywdy.

W Wielki Piątek obowiązywał ścisły post. W kościołach przygotowywano groby Chrystusa. Liturgia tego dnia związana jest z adoracją Krzyża.

Rano przed wschodem słońca udawano się do źródła lub strumienia, bo taka kąpiel miała zapewnić zdrowie i urodę. Dla chorych wodę przynoszono do domu. Zwyczaj ten w okolicach Janowa Lubelskiego, Krasnobrodu i Górecka Kościelnego jest praktykowany wspólnie. Wierzono, że woda nabierała cudownej mocy, ponieważ Chrystus, prowadzony przez żołnierzy, przechodząc przez most, wpadł do Cedronu.

Gospodynie starały się tego dnia zasadzić czosnek i groch.

W Wielką Sobotę dokonuje się poświęcenia pokarmów. Dawniej odbywało się to w izbie najbogatszego gospodarza oraz przy kapliczkach i krzyżach przydrożnych, gdzie wszyscy mieszkańcy przynosili swoje kosze, co jest praktykowane również współcześnie w mniejszych miejscowościach. Dzisiaj wierni najczęściej przynoszą pokarmy do kościoła.

Dokładnie sprawdzano, czy wszystko jest w koszyku, bo jeśli czegoś brakowało, była to zła wróżba. Święcono chleb, jajka, mięso, wędliny, ser, masło, chrzan, sól. Koszyk okrywano lnianym płótnem lub serwetką i ozdabiano gałązką barwinka – roślina ta symbolizuje bowiem wieczność i zmartwychwstanie.

Podczas liturgii wielkosobotniej kapłan dokonuje poświęcenia ognia, wody i paschału. Przed kościołem rozpala się z gałęzi tarniny, akacji lub innych krzewów posiadających ciernie i kolce wielkie ognisko. Ogień symbolizuje Chrystusa – światło rozpraszające moc grzechu, palenie ognia oznacza oczyszczenie i nadzieję na zmartwychwstanie.

Po zakończonej liturgii z wielkosobotniego ogniska wyjmowano gałązki tarniny, a węgielki wrzucano do poświęconej wody, która dzięki temu zachowywała świeżość i moc leczniczą. Poświęconą tarninę zatykano w polu, aby zabezpieczyć zbiory przed gradobiciem, bądź też wkładano je w strzechę celem ochrony przed piorunami.

Święcona woda służyła przez cały rok. Gospodarz po rezurekcji skrapiał nią całe obejście i pole. Obecna była przy każdej czynności: zasiewie zbóż, sadzeniu kartofli, wyjazdach w pole, zwózce zboża do stodoły. Współcześnie jest używana głównie podczas odwiedzin księdza po kolędzie.

W Wielką Niedzielę wierni biorą udział w porannej mszy rezurekcyjnej. Po rezurekcji każdy gospodarz stara się jak najszybciej dotrzeć do domu. Ma to zapewnić mu pierwszeństwo podczas prac polowych i urodzaj.

Śniadanie wielkanocne rozpoczynano od podzielenia się poświęconym jajkiem. Następnie spożywano żytne barszcz z wędliną, mięsem, jajkiem, serem i chrzanem. Skorupki z poświęconych jaj podkładano kurom do gniazd, żeby się dobrze nosły. Kości ze święconego mięsa zakopywano w ogrodzie, celem odstrzeżenia kretów.

Ten dzień spędzano na świętowaniu w gronie najbliższej rodziny, unikano odwiedzin. Obowiązywały liczne zakazy: nie wolno było spać w dzień, bo będzie głowa bolała, a w okolicach Biłgoraja mówiono, że na polu wyrośnie dużo chwastów. Nie ścielono łóżek, nie rozpalano w piecu, nie zamiatano izby.

W drugi dzień Wielkanocy, w tzw. lany poniedziałek, powszechnie praktykowano zwyczaj wzajemnego polewania się wodą. Miało to znaczenie oczyszczające, bowiem woda symbolizowała płodność, pobudzała do życia przyrodę. Oblewano się na urodzaj, na kapustę – żeby obrodziła. Pannie obfite polanie wodą

wróżyło szybkie zamążpójście.

Śmigus to oblewanie wodą lub uderzanie różgą, natomiast dyngusem pierwotnie nazywano wymuszanie datków pod groźbą polania wodą. Na wsi kaszubskiej praktykowano tzw. suchy śmigus, kiedy to chłopcy z samego rana odwiedzali domy i smagali jałowcem zastane w łóżku panny i młode mężatki.

Wierzeniom ludowym liturgia kościelna nadała nowe treści, stwarzając warunki do ich przetrwania w zmienionej formie. Zespolenie elementów religijnych i pozareligijnych stworzyło barwny obraz obrzędowości wiosenno-wielkanocnej.

Agnieszka Tutka

WSZYSTKO ZACZEŁO SIĘ OD JAJKA...

W symbolice chrześcijańskiej jajko od początku było związane z Wielkanocą, oznaczało zmartwychwstanie i początek nowego życia. Wierzono, że tak jak spod skorupki jajka wykuwa się pisklę, tak zmartwychwstały Chrystus po trzech dniach wychodzi z grobu.

W starożytności jajko było przedmiotem kultu religijnego, uważano, że jest ono początkiem wszechświata. Wierzono, że świat ma kształt jaja – wykuł się z jaja złożonego na falach praoceanu przez ptaka – stwórcę.

Tradycja malowania jaj była znana już w starożytności. Zdobione rytem skorupki odkryto w Azji Mniejszej w grobie z trzeciego tysiąclecia. W Egipcie zdobiono jajka wizerunkiem skarabeusza, natomiast w Chinach pokrywano je rysunkami ptaków i kwiatów.

Najstarsze polskie pisanki, datowane na wiek X, odkryto w Opolu. O powstaniu pisanki wielkanocnej opowiada wiele legend opartych na wątkach ewangelicznych. Pierwsza pisanka miała ofiarować Piłatowi Matka Boska, aby uratować od śmierci Chrystusa. Inne podanie opowiada o cudownej przemianie jaj w domu Marii Magdaleny. W dniu Zmartwychwstania, głosząc radosną nowinę, podarowała ona apostołom czerwone jajka, a te zmieniły się w ptaki, które wleciały do nieba. Uznano to za znak powstania Chrystusa z grobu. Motywację zwyczajów malowania jaj łączy się z męką Jezusa. Pewien ubogi wieśniak niósł kosz z jajkami na sprzedaż, ujrzał w drodze Chrystusa dźwigającego krzyż i pośpieszył mu z pomocą. Kiedy wrócił do pozostawionego kosza, zobaczył, że jajka pokryły się przeróżnymi wzorami. Poszedł do miasta i sprzedał wszystkie. Według innej legendy z kropel krwi Chrystusa wylanej na Golgocie powstały kraszanki, a łzy stojącej pod krzyżem Matki Boskiej zmieniły je w pisanki.

Na określenie malowanych jaj używane są różne nazwy: pisanki, kraszanki, rysowanki, oklejanki, a w okolicach Frampola i Szczepieszyna malowanki lub piski, w zależności od stosowanej techniki zdobienia. Jednak najbardziej popularnym określeniem, niezależnie od sposobu wykonania, jest pisanka. Jeśli jajka zostały ufarbowane na jeden kolor, noszą nazwę bycz-

ków, a gdy element zdobniczy wyskrobano na jednostajnym tle – rysowanek lub skrobnek.

Najbardziej popularne sposoby zdobienia jaj w Polsce to techniki: batikowa, wyskrobywania i oklejania.

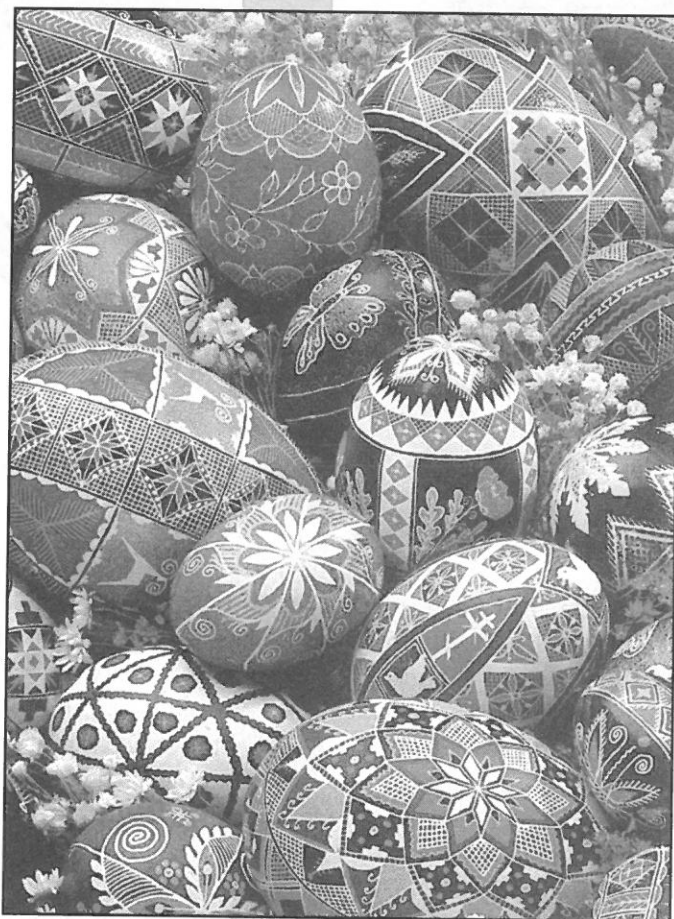
Na Lubelszczyźnie najczęściej stosowana jest technika batikowa, polegająca na pisaniu wzoru na powierzchni jaja roztopionym woskiem za pomocą pisaka – jest to rurka lub lejek osadzony na drewnianym trzonku. Po naniesieniu wzoru jajko zanurza się w barwniku. Ufarbowane i osuszone jajka zostają ogrzane w celu usunięcia wosku. Miejsca pokryte woskiem pozostają w kolorze skorupki jaja, a chcąc otrzymać wielobarwne pisanki, czynność tę powtarza się wielokrotnie, rysując nowe motywy i zanurzając jajko kolejno w różnych barwnikach: od jasnego do ciemnego, stopniowo usuwając wosk. Gotową pisankę się natłuszcza i polewuje.

Dawniej do farbowania pisanek używano naturalnych barwników roślinnych. Kolor zielony uzyskiwano z odwaru jemioli, młodych pędów zbóż, widłaka lub szczypioru, fioletowy z odwaru kwiatów malwy, czarny z kory dębowej lub dzikiego bzu, żółty z kory dzikiej gruszy i jabłoni, pomarańczowy i czerwony z łusek cebuli (intensywność koloru zależała od długości gotowania). Współcześnie stosuje się barwniki chemiczne do malowania tkanin.

Kompozycja wzoru jest oparta na podziale powierzchni jajka na połowy równoleżnikowe (linie poziome) lub południkowe (linie pionowe). Za pomocą linii tworzy się podział na ćwiartki lub ósemki. Najczęstszymi motywami występującymi w zdobnic-

twie pisanek są różnego rodzaju wiatraczki, kurze łapki, różgi, grabki, spirale (ślimacznice), drzewa życia, gałązki paproci, jedliny i stylizowane kwiaty.

Na Lubelszczyźnie można wyróżnić kilka podstawowych typów pisanek. W okolicach Hrubieszowa jajka maluje się wywarem z cebuli na czerwono oraz innymi barwnikami na kolor czarny, brązowy i fioletowy. W motywach zdobniczych pojawiają się wpływy wschodnie oraz wzory oryginalne typu gęsie łapki i żabie oczka.

Zdobienie pisanki biłgorajskiej opiera się na schemacie złamanego krzyża – motywu słońca. Podobnie jak w okolicach Biłgoraja - w pisance zamojskiej występują motywy roślinne (zielone gałązki paproci, jodły) oraz spirale. W okolicach Tomaszowa Lubelskiego pisanki zdobi się motywem koguta – symbolem zmartwychwstania, słońca, wiosny i płodności. W pisance krzyczonowskiej występują motywy agrarne: wiatraczki, grabki.

Technikę batikową stosowano na wschodzie i w centrum kraju. Bardzo rzadko spotykaną już techniką jest wytrawianie, które polega na odbarwieniu tła z zapisanej woskiem kolorowej pisanki poprzez zanurzenie jajka w kwasie z kapusty kiszzonej, w efekcie czego odzyskuje się białe tło.

Technika wykrobywania najczęściej spotykana jest na Śląsku Opolskim, a polega na wydrapywaniu wzorów na ufarbowanym jajku brzytwą, nożem, szpilką lub skalpelem. Najczęściej występujące motywy to bogata ornamentyka kwiatowa.

Technika oklejania występuje na Kurpiach w Puszczy Białej, gdzie wydmuszki okleja się rdzeniem z sitowia oraz kolorową włóczką i kawałkami tkanin. W łowickim pisanki zdobi się, oklejając miniaturowymi wycinankami z kolorowego papieru. W przeszłości ustawiano je w postaci dzbanuszków na domowym ołtarzyku.

Bardzo ważną rolę jajko odgrywa w kulturze tradycyjnej, bowiem powszechnie wierzono w jego życiodajną moc. Dzielenie się święconym jajkiem podczas śniadania wielkanocnego zapewniało zdrowie i pomyślność rodzinie. Pisanki przechowywane od Wielkanocy do Zielonych Świąt chroniły dom od nieszczęść. Poświęcone jajka używane były w magii ochronnej, zabięgach agrarno – wegetacyjnych, a także w lecznictwie. Przerzucenie pisanek przez dach lub położenie skorupki na strzechę zabezpieczało dom przed pożarem. Zakopywanie jaj w polu lub ogrodzie powodowało dobre plony i chroniło przed szkodnikami. Skorupki poświęconych jaj kładziono na kapustę, wrzucano do worków z kartoflami.

W obrzędach hodowlanych toczenie jaj po grzbietach koni i krów miało powodować ich dobrą kondycję i zdrowie oraz zabezpieczać przed urokami. Chore bydło okadzano skorupkami święconych jaj, podawano je kurom, żeby się dobrze niosły.

W medycynie ludowej praktykowano toczenie jaj po ciele chorego, zaś w chorobach płuc podawano jajka rozpuszczone w occie.

Pisanka była przede wszystkim darem obrzędowym. Obdarowanie kawalera malowanym jajkiem przez

pannę oznaczało wyznanie uczuć. Pisanką można było się wykupić od polania wodą w lany poniedziałek, dostawali je w prezencie chrześniacy od swoich rodziców chrzestnych.

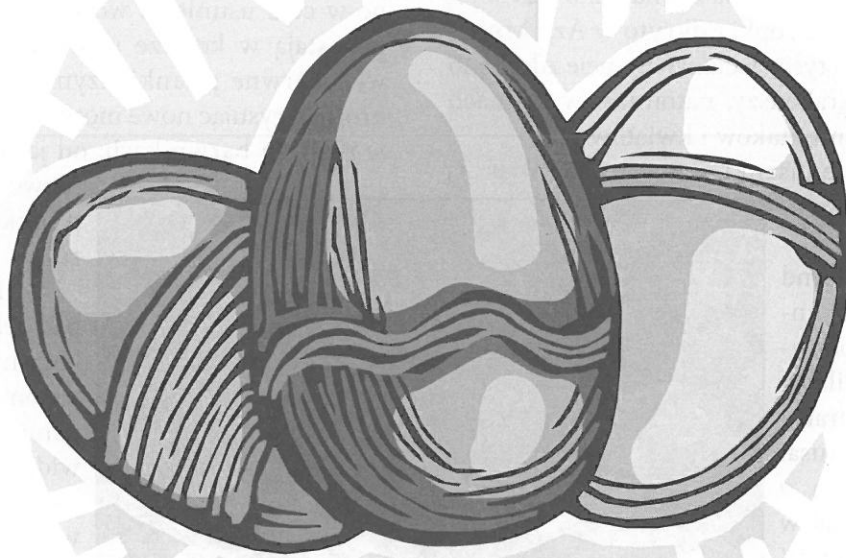
Na Lubelszczyźnie praktykowano wielkanocne zabawy z udziałem jaj, tzw. kumkanie, wybitki. Partnerzy trzymali w rękach jajka i mocniejszą stroną uderzali nimi o siebie. Zbite jajko przechodziło na własność zwycięzcy. Turla-

no jaja po ziemi, puszczano ze wzgórza w taki sposób, aby się zderzyły. Uszkodzenie pisanki w zabawie oznaczało, że gospodyni miała kiepskie kury, a pannie wróżyło staropanieństwo.

W okolicach Biłgoraja z pisanek wykonywano pająki, które zawieszano u sufitu.

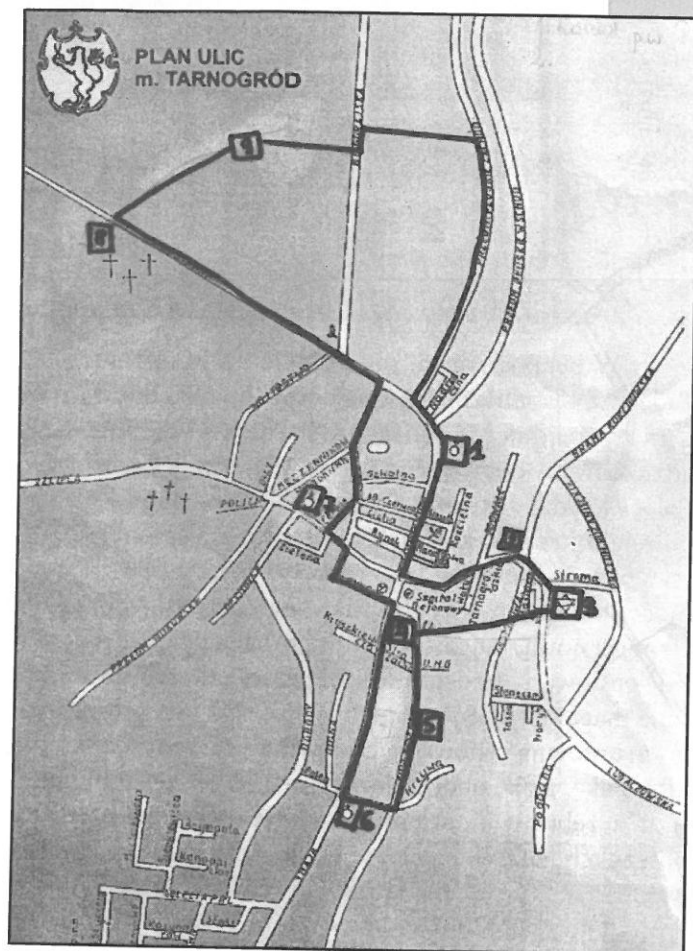
Współcześnie zdobieniem jaj wielkanocnych zajmują się przedstawiciele starszego pokolenia. Swoje umiejętności przekazują najczęściej w rodzinie dzieciom i wnukom oraz na przeróżnych pokazach i warsztatach plastyki obrzędowej organizowanych przez placówki kultury i szkoły. Obok tradycyjnych motywów twórcy wprowadzają nowe wzory, np. postać Chrystusa, symbole narodowe, baranki, zajączki, ptaszki.

Agnieszka Tutka

„CIEKAWE MIEJSCA TARNOGRODU”

Celem wycieczki jest poznanie ważnych i ciekawych miejsc Tarnobrodu związanych z dziejami miasta. Towarzyszy jej poczucie dumy z przynależności do swojego regionu. Trasę można pokonać pieszo lub przebyć rowerem. W miejscach najciekawszych pod względem historycznym zostało zlokalizowanych 9 przystanków.

Wędrówkę rozpoczynamy od wzgórza, gdzie stoi kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego pochodzący z XVIII wieku (1). Następnie idziemy ul. Partyzantów w kierunku Rynku. Tam zatrzymujemy się przy pomniku ofiar II wojny światowej. Z Rynku udajemy się ul. Lubaczowską do pomnika ofiar Katynia (2) i dalej na dawny cmentarz żydowski (3). Ul. Spółdzielczą i Wałami przechodzimy na ul. T. Kościuszki, gdzie zwiedzamy synagogę z XVII wieku (obecnie znajduje się tam Miejska Biblioteka Publiczna i Regionalna Izba Pamięci) (4), następnie idziemy pod pomnik poświęcony pomordowanym Żydom (5). Z kolei zatrzymujemy się przy najstarszym na Zamojszczyźnie drewnianym kościółku św. Rocha (6). Potem wędrujemy ul. 1 Maja i przez Rynek dochodzimy do ul. Cerkiewnej. Tam stoi cerkiew prawosławna pw. św. Trójcy (7) pochodząca z XIX wieku. Następnie trasa naszej wycieczki biegnie ul. Targową i Nadstawną do miejsca związanego z legendą o cudownym źródle (8). Dalej podążamy polną drogą do pomnika na „Siekanem” (9), który upamiętnia pole-

głych uczestników powstania styczniowego. Z tego miejsca wracamy drogą polną, następnie DROGĄ UNIJNĄ i Przedmieściem Płuskim do kościoła parafialnego.

Trasę pieszej lub rowerowej wędrówki prezentuje zamieszczona mapka i krótkie opisy poszczególnych przystanków.

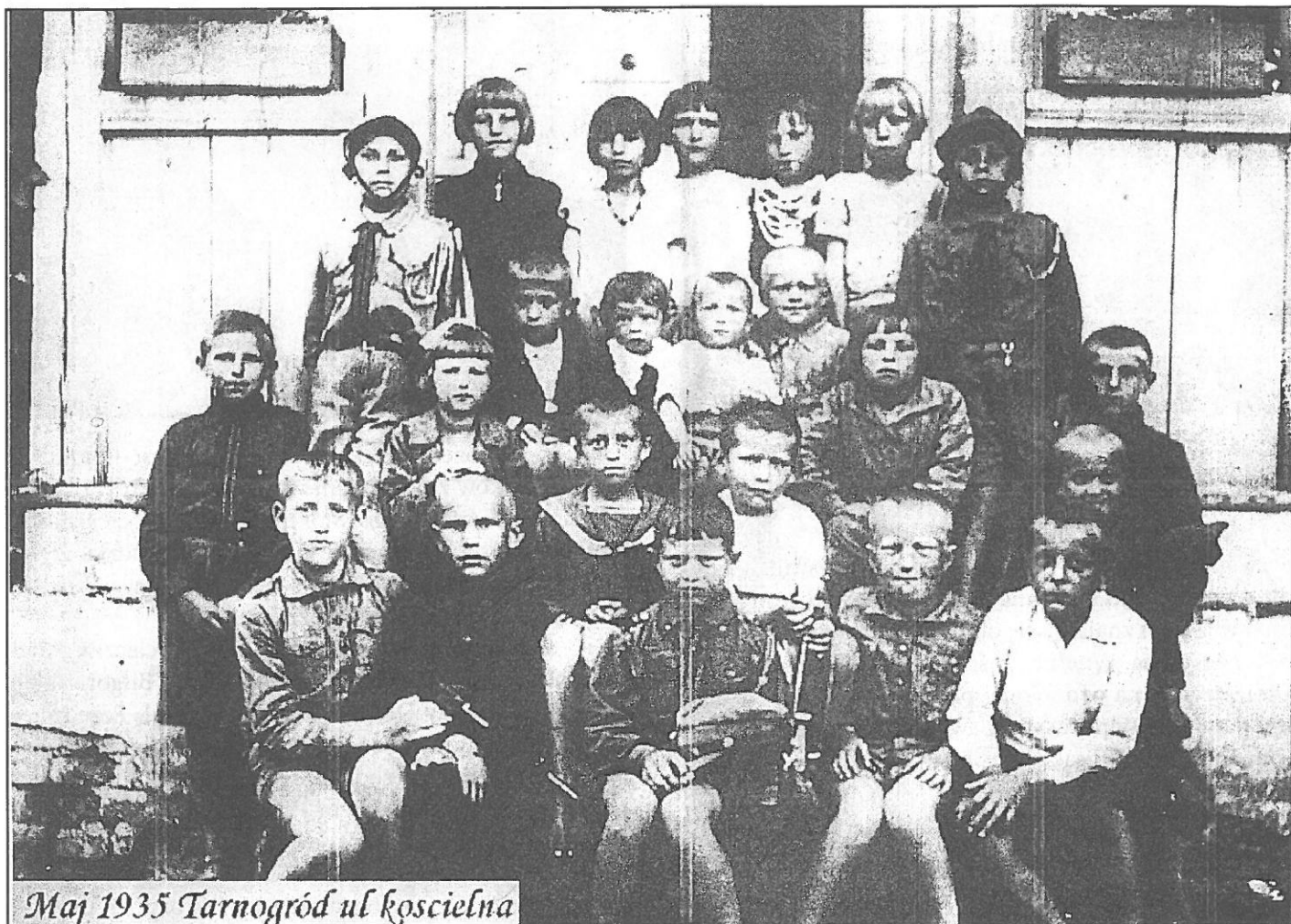
Kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego

Przy ulicy Partyzantów znajduje się kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego. Powstał w latach 1750-1777, według projektu włoskiego architekta Bernarda Meretyna. Ta bazylikowa, trzynawowa barokowa świątynia zasługuje na zwiedzenie nie tylko ze względu na ciekawą architekturę, ale też zabytkowe wyposażenie. W 1783 roku do kościoła przeniesiono ołtarz z Kolegiaty Zamojskiej z obrazami Domenica Tintoretta, przedstawiającymi świętych: Jana Chrzciciela i Jana Ewangelistę. W centrum ołtarza umieszczona jest kopia obrazu Rafaela - Przemienienie Pańskie. Obok kościoła stoi zabytkowa dzwonnica z 1777 roku, a po drugiej stronie przykościelnego cmentarza, również zabytkowa, powstała w latach 1905-1907, plebania.

OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

Maj 1935 Tarnogród ul. Kościelna

Zdjęcie przedstawia:

- W pierwszym rzędzie od góry stoją: Gustaw Róg /późniejszy kierownik Szpitala Rejonowego w Tarnogrodzie/, Olga Glinianowicz /zamieszkała w Gliwicach/, Janina Nieścior /zmarła/, Edward Nieścior /ojciec aktorki Barbary Lanton/, Joanna Rytko /zmarła/, Jadwiga Lisyk /zmarła/, Helena Dołomisiewicz /mieszka w Warszawie/, Marian Róg /oficer Wojska Polskiego/.

- Drugi rząd: Romuald Chmielecki /zmarł/, Joanna Turczyńska /córka organisty – zmarła/, Tadeusz Turczyński /syn organisty – zmarł/, Ludmiła Ślusarz, Antoni Korniak /organista/, Albin Korniak /skrzypek, krawiec/, Stanisław Rytko /nauczyciel wychowania fizycznego w Wałbrzychu/, Stanisław Banach /inżynier zamieszkały w Zamościu/, Helena Karwan /córka kościelnego z Tarnogrodu/, Józef Kogut, Czesław Grabowski.

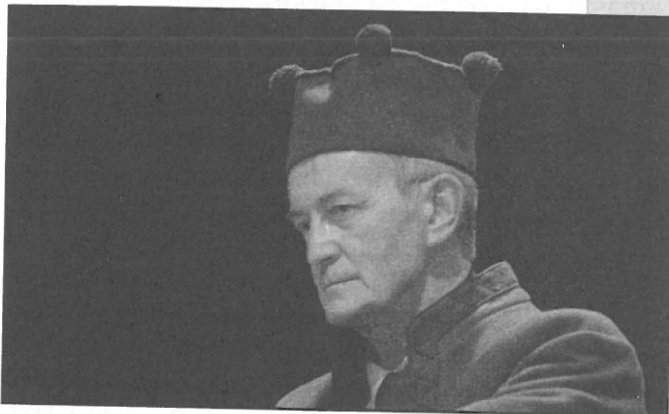
- Trzeci rząd: Alfred Pudełko (w latach 1941-45 w partyzance, zginął w 1945 r. z rąk Armii Czerwonej), Tadeusz Banach /późniejszy dyrektor Banku Spółdzielczego, Jan Ślusarz /kapitan Marynarki Wojennej, zamieszkały w Dworze Mazowieckim k. Gdańska/, Tadeusz Tochman /lekarz z okolic Lublina – zmarł/, Tadeusz Karwan /syn kościelnego, wywieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau /.

TARNOGRODZKIE RODOWODY

1. Joanna i Stanisław Rytko – dzieci Jana Rytki, wójta Tarnogrodu w latach 1937-1939.
2. Antoni i Albin Korniakowie – ojciec ich był stolarzem, matka zaś krawcową.
3. Gustaw i Marian Rogowie (bracia stryjeczni).
4. Stanisław i Tadeusz Banachowie – ojciec zajmował się wytwarzaniem wozów i bryczek.
5. Helena i Tadeusz Karwanowie – dzieci kościelnego.
6. Ludmiła i Jan Ślusarzowie – ojciec był sekretarzem Gminy Tarnogród w latach 1930-1945.
7. Joanna i Tadeusz Turczyńscy – ojciec Ksawer Turczyński, organista.

PODZIĘKOWANIE

14 października 2005 r. podczas otwarcia XXII Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej uchwałą Rady Miejskiej w Tarnogrodzie nadano honorowe wyróżnienie Lechowi Śliwonikowi - Rektorowi Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Profesor z Tarnogrodem związany jest od 30 lat. Przewodniczy Radzie Artystycznej podczas organizowanych sejmików, jednocześnie wydał kilka książek związanych z tarnogrodzkim sejmikowaniem, a do czasopisma specjalistycznego „SCENA” napisał kilkanaście artykułów o naszej imprezie.

Prof. Lech Śliwonik chętnie promuje miasteczko w środkach masowego przekazu. Tarnogród stał się niekwestionowaną stolicą teatru wiejskiego. Lech Śliwonik na ręce Burmistrza Tarnogrodu Michała Deca przekazał podziękowanie za szlachetne uhonorowanie go obywatelstwem Tarnogrodu:

 AKADEMIA
TEATRALNA
im. Aleksandra Zelwerowicza
W WARSZAWIE
prof. Lech Śliwonik
Rektor

Pan Michał Dec
Burmistrz Tarnogrodu

Szanowny Panie Burmistrzu!

Koniec roku kusi zwykle do spojrzenia wstecz, do sprawdzenia, czy minione miesiące po prostu upłynęły, czy też dodały coś znaczącego do życiorysu. Uległem tej pokusie i ja – patrzę za siebie, by odnaleźć momenty ważne. I z satysfakcją stwierdzam, że w odchodzącym 2005 roku były takie momenty – dające poczucie spełnienia, czyniące radość, z ochotą wspominane. Wśród nich szczególne miejsce zajmuje zaszczyt, jaki stał się moim udziałem za sprawą Rady Miasta – Honorowe Obywatelstwo Tarnogrodu. Od lat związany z Miastem i wieloma jego mieszkańcami, otrzymałem szczodry dar; jest on powodem mojej dumy i jeszcze silniejszej emocjonalnej więzi z Tarnogrodem.

Na Pana ręce, Panie Burmistrzu, składam raz wtóry szczerze podziękowania, a także życzenia dla wszystkich Szanownych Członków Rady. Wierzę, że Nowy 2006 Rok przyniesie Tarnogrodowi i jego obywatelom wiele pomyślności, twórczych dokonań i sukcesów.

Z głębokim szacunkiem

Lech Śliwonik

Warszawa, grudzień 2005r.

Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza, ul. Miodowa 22/24, 00-246 Warszawa,
tel. (0 prefiks 22) 831 69 25, fax (0 prefiks 22) 831 91 01, www.at.edu.pl

WIEJSKIE TEATRY W SWOJEJ STOLICY

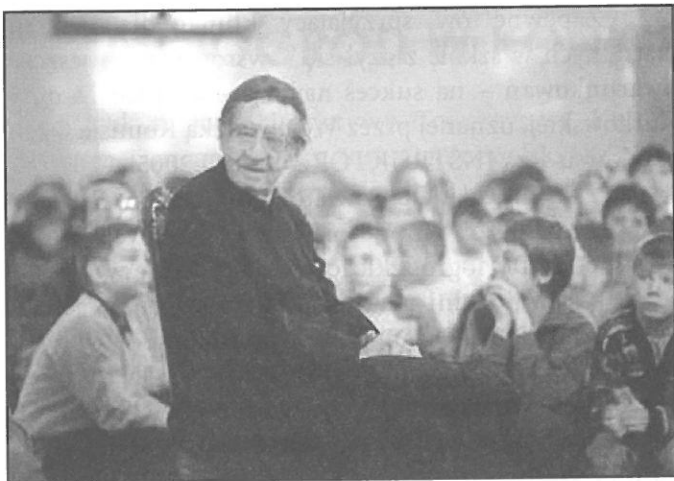
W dniach 3-5 lutego już po raz 31. Tarnogrodzki Ośrodek Kultury gościł 18 wiejskich zespołów teatralnych, które reprezentowały cztery województwa: lubelskie, podkarpackie, mazowieckie, małopolskie - i aż dziesięć powiatów.

Tarnogrodzkie spotkanie z kulturą rozpoczęła cykl międzywojewódzkich przeglądów, które odbędą się jeszcze w Bukowinie Tatrzańskiej, Pile, Bukowcu Górnym i Stoczku Łukowskim. Rada Programowa sejmików w składzie: prof. Lech Śliwonik – teatrolog, prof. Jan Skotnicki – reżyser, Antoni Śledziwski – folklorysta, Jacek Szczęk – reżyser oraz Jan Zdziarski – Sekretarz Zarządu Głównego Towarzystwa Kultury Teatralnej podejmie decyzję o wytypowaniu i zaproszeniu zespołów na sejmik centralny, który odbędzie się w połowie października na scenie Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury.

Uroczystego otwarcia międzywojewódzkiego święta wiejskiego teatru oraz powitania przybyłych gości dokonał Burmistrz Tarnogrodu – Michał Dec.

Podczas tegorocznego Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych widzowie mogli obejrzeć wiele różnorodnych spektakli. Najczęściej dominowała tematyka bożonarodzeniowa, nie zabrakło jednak tradycyjnych zwyczajów ludowych i obrzędów związanych z życiem codziennym mieszkańców wsi.

Atmosferę oraz przygotowania związane ze świętami Bożego Narodzenia, a także sam ich przebieg, starały się przybliżyć widzowi grupy artystyczne: „Sieniawczanie” z Sieniawy (pow. krośnieński, woj. podkarpackie) w widowisku „Wilija”, Zespół Teatralno – Obrzędowy ze Smółska Dużego (pow. biłgorajski, woj. lubelskie) w „Wieczerzy wigilijnej”, Zespół Folklorystyczny „Folusz” z Giedlarowej (pow. leżajski, woj. podkarpackie) w przedstawieniu „Kolęda na św. Szczepon, czyli „Herody i Raj”, Zespół Folklorystyczny „Zamszanki” z Zamchu (pow. biłgorajski, woj. lubelskie) w „Kolędowaniu z dunajem”, a także Zespół Obrzędowy z Godziszowa (pow. kraśnicki, woj. lubelskie) w spektaklu „Z Herodami po kolędzie”, zaś Amatorski Teatr

Pierwszy tom zatytułowany „Wiersze” ukazał się w 1959 roku, a został wydany przez Pallattinum w Poznaniu. Lista kolejnych wydań tomów jest bardzo obszerna. Jego wiersze są popularne nie tylko w kraju, ale również za granicą, toteż doczekały się przekładów na wiele języków. Gościły na łamach licznych czasopism. W latach 1946-1952 i 1957-1997 miał miejsce coroczny druk jego liryków w „Tygodniku Powszechnym”. Ogłaszane były również w „Akcencie”, „Kulturze”, „Liście”, „Literaturze”, „Nowych Książkach”, a także w pismach „Poezja”, „Polonistyka”, „Przegląd Katolicki”, „Twórczość”, „Więź” i w dzienniku „Rzeczpospolita”.

Księdza Twardowskiego pamiętamy również jako laureata wielu nagród i odznaczeń. Pierwszą z nich, Nagrodę im. Brata Alberta, za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sztuki sakralnej, otrzymał w 1978 roku.

Ważniejsze wydania tomów księdza Twardowskiego to:

- 1937- „Powrót Andersena”- pierwszy tomik wierszy
- 1970- „Znaki ufności”- wznowienie w 1971, 1995 oraz w 2000 r. łącznie ze zbiorem „Niebieskie okulary”. Od tego roku wiersze Twardowskiego są tłumaczone na wiele języków: albański, angielski, białoruski, czeski, esperanto, fiński, flamandzki, francuski, hebrajski, macedoński, niemiecki, rosyjski, słowacki, szwedzki, ukraiński, węgierski i włoski.
- 1973- „Zeszyt w kratkę. Rozmowy z dziećmi i nie tylko z dziećmi”
- 1987- „Patyki i patyczki”
- 1991- „Nie bój się kochać”
- 1994- „Trzeba iść dalej, czyli spacer biedronki. Wiersze wszystkie 1981-1993”
- 1997- wiersze dla dzieci „Dwa osiołki”
- 2000- „Elementarz księdza Twardowskiego dla najmłodszego, średniaka i starszego”

Istotą poezji księdza Twardowskiego są: prostota, zwięzłość i humor. Przekazywał w niej podstawowe i najważniejsze chrześcijańskie prawdy, pisał o sensie życia, o miłości i o jej źródle. Przytoczę jeden z najśłynniejszych i najpiękniejszych wierszy księdza Twardowskiego – *Śpieszmy się*:

Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą
zostaną po nich buty i telefon głuchy
tylko to co nieważne jak krowa się wlecze
najważniejsze tak prędko że nagle się stanie
potem cisza normalna więc całkiem nieznośna
jak czystość urodzona najprościej z rozpacz
Kiedy myślimy o kimś zostając bez niego

Nie bądź pewny że czas nasz bo pewność niepewna
zabiera nam wrażliwość tak jak każde szczęście
przychodzi jednocześnie jak patos i humor
jak dwie namiętności wciąż słabsze od jednej
tak szybko stąd odchodzą jak drozd milkną w lipcu
jak dźwięk trochę niezgrabny lub jak suchy ukłon
żeby widzieć naprawdę zamykają oczy
choć większym ryzykiem rodzić się niż umrzeć
kochamy wciąż za mało i stale za późno

Nie pisz o tym zbyt często lecz pisz raz na zawsze
będziesz tak jak delfin łagodny i mocny
śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą
ci co nie odchodzą nie zawsze powrócą
nigdy nie wiadomo mówiąc o miłości
Czy pierwsza jest ostatnią czy ostaną pierwszą

Poeta kochał ludzi, a szczególną miłością obdarzył dzieci, dla których pisał liczne wiersze zebrane w tomach. Poprzez humor w swojej poezji Twardowski uczył pokory i dystansu do samego siebie. W 1996 roku został odznaczony Orderem Uśmiechu.

Spotkaniom autorskim z ks. Twardowskim zawsze towarzyszyły tłumy młodych i starszych osób, których urzekła jego poezja, tak bardzo odbiegająca od schematów.

Także Tarnogrodzki Ośrodek Kultury miał zaszczyt gościć księdza Jana Twardowskiego podczas Świętojańskiej Nocy Poetów w 1987 roku, której organizacją z ramienia Wojewódzkiego Domu Kultury w Zamościu zajmował się Adam Kulik. Ksiądz Twardowski prezentował swój dorobek artystyczny w sali widowiskowej TOK. To wydarzenie pozostanie na zawsze w pamięci mieszkańców Tarnobrodzka, a jego dostojny uczestnik w sercach nas wszystkich.

Pamięć zmarłego księdza-poety uczcili uczniowie Gimnazjum nr 2 w Biłgoraju. 27 stycznia 2006r. przygotowali montaż słowno- muzyczny zatytułowany „Można odejść na zawsze, by stale być blisko. Poezja ks. Jana Twardowskiego słuchana, śpiewana”.

Ksiądz Jan Twardowski pozostanie w naszej pamięci jako człowiek pełen dziecięcej wiary, optymizmu, radości, poczucia humoru. Wiarą w Boga, tak ufną jak wiara dziecka, zarażał czytelników i dodawał otuchy, swoim życiem i poezją pokazywał drogę do Boga. Na zawsze pozostanie żywy w pozostawionych wierszach. Ostatni z nich jest wyrazem ufności wobec Boga i oddaniem się w Jego ręce.

Jezu, ufam Tobie

*zamiast śmierci
racz z uśmiechem
przyjąć Panie*

*pod Twe stopy
życie moje
jak różaniec*

*Warszawa, 18 stycznia 2006 r.
szpital ul. Banacha.*

Marta Wyganowska

KOLEDNICY MISYJNI

*„Nie możemy być spokojni,
gdy tak wielu ludzi nie zna Chrystusa”.*

Akcja kolędników misyjnych staje się w Polsce tradycją. Po raz pierwszy przygotowano ją i przeprowadzono w 1993r. przez Centralę Krajową Papieskich Dzieł Misyjnych w Warszawie. Od tego czasu akcja w wielu diecezjach podejmowana jest co roku.

Głównym celem akcji „kolędników misyjnych” jest zanieśenie radości Bożego Narodzenia do jak największej liczby rodzin w parafii, gdyż Narodzenie Chrystusa, Boga i Człowieka, wyznacza każdemu sens życia, przypomina o jego wielkiej godności.

Podmiotem akcji są mali kolędnicy, którzy przygotowują krótki program w celu niesienia pomocy dzieciom z krajów misyjnych. Podzielenie się nawet skromną ofiarą zostaje przekazane na PAPIESKIE DZIEŁA MISYJNE (np. budowę szkół, internatów, kaplic, studni z wodą pitną, czy zakupienie motorówki, aby sprzedać dobra naturalne).

Kolędowanie misyjne to nie tylko zbiórka pieniędzy, ale przede wszystkim ubogająca przedsięwzięcie duszpasterskie, wychowawcze, a jednocześnie ewangeliczne przesłanie, wyrastające na glebie wiary, która dojrzewa w sercach dzieci.

W naszej parafii grupy dzieci - „kolędników misyjnych” - rozesłał ks. Dziekan Ryszard Sierkowski 1.01.2006r. po Mszy św. o godz.9.30. Przedtem odmówił specjalną modlitwę i udzielił błogosławieństwa. Poprosił parafian o życzliwe przyjmowanie kolędników, którzy odwiedzą poszczególne rodziny do 8.01.2006r.

Pragniemy podzielić się wrażeniami z podjętego trudu KOLEDOWANIA MISYJNEGO. Już w Adwencie uczniowie przygotowali gwiazdy, stroje, uczyli się kolęd i tekstów „z kolędą w domu”. Przez cały tydzień, po zajęciach w szkole, w mroźne wieczory, głosili radosną wieść o narodzinach Pana Jezusa. W tej „misji” uczestniczyło 57 dzieci, podzielonych na 9 grup (uczniowie klas II-VI ze Szkoły Podstawowej w Tarnogrodzie -szczególnie członkowie Krucjaty oraz koła historycznego). Ten czas bardzo nas wszystkich ubogacił. Poznaliśmy wspaniałych ludzi. Doświadczaliśmy ich szczerości i gościnności. Drzwi wielu ludzkich serc zostały otwarte. Radość sprawiały nam życzliwe i uśmiechnięte twarze spotkanych ludzi, hojne ofiary wrzucane do misyjnej skarbonki.

Serdecznie dziękujemy i pozdrawiamy wszystkich przyjaciół misji, którzy mają otwarte serca dla dzieci całego świata-w tym roku-dla dzieci w Indonezji.

Zebrana suma 4.030 zł została wysłana przekazem pocztowym do Sekretariatu Papieskich Dzieł Misyjnych Dzieci w Warszawie. Otrzymaliśmy już pamiątkowy dyplom oraz podziękowania.

Pragnę wyrazić słowa najwyższego uznania i podziękowania wszystkim zaangażowanym w akcję KOLEDNIKÓW MISYJNYCH:

- Dobremu Panu Bogu-za opiekę, błogosławieństwo,
- małym misjonarzom, którzy mimo zimowej pogody, zajęć w szkole poświęcili swój wolny czas i siły,
- rodzicom i nauczycielom-szczególnie Pani Annie Kuziak- oraz tym, którzy nas wspomagali, życzliwie przyjmowali.

Niech Pan obdarzy Was potrzebnymi łaskami i hojnie błogosławi. Pamiętajmy o modlitwach i material-

nym wsparciu – darze serca - dla ponad 2tys. polskich misjonarzy, którzy pracują w blisko 90 krajach świata.

I Ty możesz pomagać misjom :

- zbierając: zużyte znaczki pocztowe (nie odklejaj, wytnij je, zachowując 1-centymetrowy margines z fragmentem koperty lub pocztówki), okulary dla Ghany (gdy są już niepotrzebne, leżą w szufladzie), zużyte karty telefoniczne
- modląc się, aby wszyscy ludzie poznali i ukochali prawdziwego BOGA

przybliżając innych do Chrystusa przez czynienie dobra

- dzieląc się oszczędnościami

- ofiarując w intencji misji swoje cierpienia, smutki i radości dnia codziennego, interesując się misjami i zapoznając innych z ich potrzebami

- czytając czasopisma misyjne, np. „Świat Misyjny”, „Misjonarz”, „Misje dzisiaj”, „Echo z Afryki”.

s. Samuela Prajsnar-Serafitka

Akcja

„POMÓŻ DZIECIOM PRZETRWAĆ ZIMĘ”

w Tarnogrodzie

*„Zwykła kromka chleba ma wspaniały smak,
co dzień jej potrzeba, a niektórym brak...”*

Już po raz trzynasty od połowy listopada słowa tej piosenki towarzyszyły przygotowaniom do corocznej akcji „POMÓŻ DZIECIOM PRZETRWAĆ ZIMĘ”, która narodziła się w 1993 roku w Radiu Lublin. Jej organizatorką była dziennikarka tej rozgłośni- Ewa Dadas, pomysł poddało samo życie...

Od 2000 r. akcja przybrała charakter ogólnopolski i przeprowadzana jest przez publiczne ośrodki radiowe i telewizyjne oraz ośrodki komercyjne w całym kraju.

Nasza szkoła bardzo szybko odpowiedziała na apel Radia Lublin, a z inicjatywy nauczycielek p. Bogumiły Mazurek i p. Jolanty Smolak już w 1995 r. rozpoczęta została zbiórka darów. Ową akcją kontynuował Samorząd Uczniowski, którego opiekunkami były p. Urszula Fedec i p. Grażyna Koś. Obecnie tę funkcję pełni pani Anna Skobel, Teresa Pszczoła i Teresa Obszańska.

Akcji towarzyszyły występy dzieci i młodzieży z terenu całej gminy, a zespoły teatralne, muzyczne, taneczne uatrakcyjniły zbiórkę darów. Oprawę plastyczną na tę okoliczność przygotowywał SU pod kierunkiem p. Małgorzaty Glinianowicz.

Celem akcji jest pomoc dzieciom, którym przyszło żyć w trudnych warunkach materialnych, dzieciom, które nie mogą normalnie egzystować, a drugim, nie mniej ważnym- budzenie w dzieciach i młodzieży wrażliwości na los drugiego człowieka oraz kształcenie umiejętności dostrzegania tych, którzy potrzebują pomocy, uczenie, że nie można być obojętnym, bier-

nym, że w życiu trzeba być dobrym i dawać dobro bliżniemu.

W czasie akcji uczniowie, nauczyciele Szkoły Podstawowej oraz cała społeczność Tarnogrodu aktywnie uczestniczą w zbiórce darów.

Zgodnie z życzeniem dzieci- nie zbieramy pieniędzy, prosimy jedynie o dary rzeczowe: żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, zabawki, przybory szkolne, słodycze, które za pośrednictwem pedagoga szkolnego p. M. Glinianowicz przekazywane są najbardziej potrzebującym. Corocznie taką formą pomocy obejmujemy około 50 rodzin z terenu naszej gminy.

Należy podkreślić duże zainteresowanie i pomoc okazywaną przez władze gminne i szkolne. Pani Dyrektor Jolanta Smolak osobiście czuwa, by nic nie zakłócało pracy Terenowego Sztabu Akcji „POMÓŻ DZIECIOM PRZETRWAĆ ZIMĘ” w naszej placówce oświatowej.

Mieszkańcy miasta bezinteresownie i z dużą

życzliwością włączają się w taką formę pomocy. To dzięki zrozumieniu całej społeczności Tarnogrodu udaje się stworzyć wielu dzieciom możliwość przeżycia świąt Bożego Narodzenia w serdecznej, spokojnej i przyjemnej atmosferze.

Wszystkim ofiarodawcom przekazujemy najserdeczniejsze podziękowania wraz z życzeniami, aby dobro, które czynicie, zataczało jak najszersze kręgi i powracało do Was w tej samej postaci.

Szefowe Terenowego Sztabu Akcji w Tarnogrodzie
mgr Teresa Pszczoła, mgr Anna Skobel

04. 12. 2005 r.

AKTORSTWO I POEZJA cz.IV

Elżbieta Jaskowska - Świącicka

Ptasi sen

Mówmy ciszej,
bo obudzimy śpiące ptaki.
O czym one śnią,
co widzą w zamkniętych oczach?
Może boją się nocy,
może czekają
na złotą smugę,
która ogrzeje
stulone skrzydła.
Wtedy,
jeszcze przez chwilę,
trwać będą w ciszy,
by nagle
wybuchnąć
świergotem szczęśliwym,
modlitwą do słońca.

Kraków, 1993 r.

Rano otworzyłam okno
i nagle ogarnęła mnie wiosna.
Ogarnęła, otuliła.
Świtem dotknęła oczu.
Wtedy zobaczyłam
drzewo, aż ciężkie od wróblích
szczebiotów,
odmłodzone nieśmiałością paków.
Koło studni w trzepocie migotliwym
srebrne gołębie piją słońce z kałuży.
Myślą pewnie, że to woda.
Wczoraj wiatr był wiatrem,
dziś – wieścią pachnącą,
narcyzową, modrzewiową,
zapachem ziemi.
Mojej ziemi.
I nagle tyle jest do kochania:
Nowy listek w doniczce,
biedronka na parapecie,
promień słońca na twarzy,
wszystko, wszystko...

Lublin, kwiecień 1982 r.

Modlitwa

Dziękuję Ci, Panie Boże,
za dziecinne lata,
za szczęśliwe przebudzenia
i spokojne sny.
Dziękuję za słońce
w matki włosach
i chleb w rękach ojca.
Dziękuję za świat,
który był jak spełnione marzenie.
Dziękuję!
A teraz?
Teraz szukam,
w mojej dorosłości
czegoś, za co mam Ci dziękować.
Pomóż mi, Panie Boże,
abym znalazła,
bo nie chcę się z Tobą kłócić.
Czyżbyś zapomniał
ze swojej dalekości
spojrzeć w moją stronę?

Kraków, sierpień 1996 r.

Wizyta

Czasem jakiś anioł
wpadnie do mnie
na chwilę.
Zostaje po nim
trochę błękitu w oczach,
trochę złotego pyłu na rzęsach.
Pięknieje świat,
pięknieją ludzie.
Na krótko.
Potem znów czekam
na skrzydlatego gościa,
długo czekam,
aniołowie
też nie mają czasu.

Kraków, kwiecień 2000 r.

SŁUŻYĆ Z RADOŚCIĄ

*Gdy spałem,
Śniłem o radości.
Zbudzony patrzę, mogę służyć.
Gdy działam, służba jest radością.
R. Tagore
Laureat Literackiej Nagrody Nobla*

Kształtowanie świadomości społecznej nastawionej na drugiego człowieka należy do pryncypiów współczesnego życia społecznego. Praca dla innych jest bowiem działaniem uzupełniającym na rzecz wychowania poprzez kształtowanie wrażliwości społecznej dzieci i młodzieży. Analiza zachowań uczniów dowodzi, że podstawową potrzebą wychowawczą jest potrzeba kształtowania dojrzałej osobowości, umiejącej pokonywać trudności i nawiązywać kontakty z innymi ludźmi, osobowości nacechowanej otwartością i odpowiedzialnością, ukierunkowanej na innego człowieka, na pomoc, przyjaźń, zrozumienie.

Jako Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Różańcu Drugim pragniemy stworzyć uczniom możliwość działania w tym obszarze. Niemalże znaczenie w ramach potrzeby działań na rzecz innych ma imię owej placówki. Od początku edukacji nasi uczniowie identyfikują się z patronem szkoły. Znają sylwetkę Kardynała Tysiąclecia i mają świadomość, że Jego działalność nastawiona była przede wszystkim na dobro drugiego człowieka. Nasza szkoła rozwija społecznie, uwrażliwia, uczy współpracy, działania na rzecz innych i dla dobra wspólnego.

Szeroko rozumiane działania w zakresie aktywności społecznej obejmują między innymi wspieranie fundacji, stowarzyszeń oraz ogólnopolskich akcji humanitarnych. Niezwykle aktywny i twórczy w owych działaniach jest Samorząd Szkolny. Uczniowie najczęściej zwracają uwagę na pomoc i wsparcie dla osób niepełnosprawnych. Od kilku lat współpracują z Fundacją na Rzecz Osób Niewidomych i Niepełnosprawnych „Pomóż i TY”. Angażują się spontanicznie w pomoc dla rówieśników zagrożonych chorobą. W bieżącym roku szkolnym uczniowie zebrali i przesłali na konto fundacji 60 zł. Samorząd Uczniowski zebrał i przekazał również na konto Fundacji „SERCE - NA POMOC CHORYM I POTRZEBUJĄCYM DZIECIOM” kwotę 42 zł. Nieobojętne są nam również problemy dzieci najbardziej skrzywdzonych przez los. W odpowiedzi na apel nieuleczalnie chorego na nowotwór chłopca Arnolda nasi uczniowie włączyli się w realizację jego marzenia (wpis do Księgi Guinnessa). O wrażliwości na potrzeby najbardziej cierpiących dzieci świadczy również współpraca ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom Chorym na Schorzenia Dróg Żółciowych i Wątroby, której celem jest ratowanie dzieci potrzebujących leczenia (w tym

przeszczepów wątroby) za granicą. Na to konto przekazaliśmy w tym roku 50 zł. Wspieramy również potrzeby lokalnych stowarzyszeń, więc wpłaciliśmy na konto Tarnogrodzkiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych 73 zł.

Szczególnego znaczenia tego typu akcje nabierają w okresie Bożego Narodzenia. Zrozumieniu idei Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom służy symbolika światła i ciemności. Światło kojarzone jest z nadzieją i miłością. Wigilijna świeca to znak gotowości dzielenia się miłością miłosierną z tymi, którzy nie mogą w pełni radości przeżyć świąt Bożego Narodzenia: dziećmi ubogimi, pokrzywdzonymi w wyniku klęsk żywiołowych, sierotami. W roku 2005 nasi uczniowie wsparli ogólnopolską kampanię (sprzedali ponad 50 świec), tym razem zwracającą się w kierunku dzieci z rodzin dotkniętych problemem bezrobocia. W poprzednich dwóch latach nasza szkoła brała udział w akcji „POMÓŻ DZIECIOM PRZETRWAĆ ZIMĘ”.

Postawę bezinteresownej działalności na rzecz innych kształtujemy w naszych uczniach również poprzez systematyczną pracę w obszarze patrona szkoły. Są to zajęcia tematyczne oraz stałe współdziałanie z ludźmi niosącymi pomoc bliźnim. W tygodniu misyjnym z inicjatywy nauczycielki religii siostry zakonne z Łabuń przeprowadziły wśród uczniów klas I-VI pogadanki na temat pracy misyjnej w Afryce (w tym tragicznej sytuacji mieszkających tam dzieci).

Działania te pozwoliły uczniom poznać formę bezinteresownej i dobrowolnej pomocy swoim kolegom. Towarzysząca temu empatia pozwoliła na takie osobiste odbieranie drugiego człowieka, które skłania do zatrzymania się nad jego niedolą, wyzwalając potrzebę ochrania go i udzielania mu pomocy. To również kształtowanie odpowiedzialności za swoje działanie i uczenie wrażliwości dostrzegania wokół siebie potrzebujących. Praca na rzecz innych jest postawą życiową i tak rozumiana zakłada pewną ciągłość i systematyczność w działaniach. Będziemy ją więc kontynuować.

Aniela Padiasek

OCZEKIWANIA DZIECKA WOBEC RODZICÓW

Rodzice mają obowiązek stworzenia takiej atmosfery rodzinnej, przepojonej miłością i szacunkiem dla Boga i ludzi, która by sprzyjała osobistemu i społecznemu wychowaniu dzieci. Drodzy Rodzice, dobrze wiecie, że nie jest łatwo w dzisiejszych czasach stworzyć chrześcijańskie warunki potrzebne do wychowania dzieci. Musicie czynić wszystko, ażeby Bóg był obecny i czczony w waszych rodzinach. Nie zapominajcie o wspólnej modlitwie codziennej, zwłaszcza wieczornej, o świętowaniu niedzieli i uczestniczeniu we Mszy św. niedzielnej.

Jan Paweł II

HOMILIA PODCZAS MSZY ŚW.,
Lowicz, 14 czerwca 1999

Środowisko rodzinne jest podstawowym, jedynym, naturalnym i najlepszym miejscem rozwoju i formacji osobowości młodego pokolenia. Rodzina, jako pierwsza i najbliższa komórka społeczna, najintensywniej oddziałuje na dziecko, kształtuje jego nawyki, postawy. Przekazuje swoim potomkom kulturę duchową, zasady postępowania, oceny moralne, pewien zasób wiedzy o świecie i społeczeństwie.

W literaturze naukowej podkreśla się niezastępowalność rodziny w wychowaniu dziecka i przygotowaniu go do dorosłego życia. Jest ona rzeczywiście „szkołą bogatszego człowieczeństwa”, gdyż w niej spotykają się aspekty fizyczne, psychiczne i duchowe, pierwsze doświadczenie wolności i wpływ wzorców społecznych. W domu chrześcijańskim rodzice prowadzą dziecko ku prawdziwej dojrzałości chrześcijańskiej.

Rodzina określona przez Sobór Watykański II „wspólnotą życia i miłości” stanowi teren wzajemnego oddziaływania osobowości, z których każda dąży do zaspokajania swoich podstawowych potrzeb. Jedno z czołowych miejsc wśród zadań, jakie podejmuje rodzina, zajmują zadania opiekuńczo-wychowawcze. Rodzice wypełniają je, spełniając oczekiwania dzieci wynikające z ich potrzeb. Od opieki oraz sposobu zaspokajania potrzeb przez rodziców zależy rozwój dziecka, jego stosunek do siebie, swojego życia i ludzi.

Podjęcie problemu zaspokajania potrzeb dziecka w rodzinie i związanych z nimi oczekiwań jest uzasadnione tym, że może być ważnym narzędziem profilaktyki wychowawczej. Dążność do spełnienia oczekiwań jest jednym z ważniejszych wyznaczników rozwoju osobowości. Niezaspokojona potrzeba, niezrealizowana

wartość może wysunąć się na pierwszy plan w systemie potrzeb dziecka i stać się dominantą ukierunkowującą całe życie. Poszczególne okresy życia dziecka charakteryzują się specyficznymi potrzebami i oczekiwaniami w stosunku do ich zaspokajania. Potrzeby psychofizyczne człowieka zmieniają się wraz z wiekiem, podlegają rozwojowi, którym kierują określone prawa. Ich rozwój jest uzależniony przede wszystkim:

- od wyposażenia genetycznego jednostki (np. dziecko upośledzone umysłowo przejawia słabsze potrzeby poznawcze niż dziecko o poziomie normalnym);
- od oddziaływania środowiska;
- od tego, jakich wzorów w zakresie zaspokajania potrzeb otoczenie dostarczyło dziecku;
- jakie potrzeby zostały rozbudzone;
- jakich sposobów zaspokajania potrzeb nauczono.

Działanie tych czynników sprawia, że między dziećmi w tym samym wieku zachodzą znaczne różnice w zakresie ilości, jakości i sposobie zaspokajania potrzeb. Jednocześnie występują też liczne podobieństwa uwarunkowane właściwościami rozwojowymi. Potrzeby dzieci w młodszych wiekach szkolnym są bardziej zróżnicowane niż potrzeby dzieci najmłodszych. W tym okresie dzieci są bogatsze w doświadczenia i bardziej samodzielne. Potrafią lepiej sobie radzić w sytuacjach, w których potrzeby nie mogą być zaspokojone. Znają różne mechanizmy kompensacyjne i obronne, rzadziej uciekają się do pomocy dorosłych. Wyróżnia się następujące potrzeby: biologiczne, bezpieczeństwa, aktywności, poznawcze, samodzielności, wzrostu, rozwoju, osiągnięć, kontaktu, przynależności, akceptacji, uznania, posiadania, seksualne.

Ustalając zakres i sposób zaspokajania potrzeb, bierze się pod uwagę zarówno stopień ich konieczności, jak też możliwości organizacyjne i ekonomiczne oraz wartość wychowawczą działania. Rodzice powinni się porozumiewać ze sobą, a w miarę dorastania dziecka także z nim, co będzie ono otrzymywać i jakie ma spełniać wymagania.

Idzie tu o uniknięcie negatywnych skutków zarówno nadmiaru, jak i braku opieki, a także skrajnych postaw rodzicielskich, utrudniających wychowanie dziecka.

Sposoby zaspokajania potrzeb zmieniają się i przekształcają równocześnie z rozwojem dziecka i w miarę dorastania stawać się powinny coraz bardziej dojrzałe. Rodzice, towarzysząc dziecku w jego rozwoju i kierując się tym rozwojem, powinni pomagać w przechodzeniu od dziecięcych, infantylnych sposobów zaspokajania potrzeb, do coraz bardziej przemyślanych, wartościowych i dojrzałych.

Od przeżyć i doświadczeń w najmłodszych latach zależy w dużym stopniu, jakim człowiekiem będzie dziecko, gdy dorośnie: nastawionym egoistycznie i dbającym tylko o własne potrzeby, czy też uspołecznionym, dostrzegającym potrzeby innych, skłonny do tolerancji i liczenia się z otoczeniem.

W toku zaspokajania potrzeb kształtują się wzajemne więzi i stosunki między rodzicami i dziećmi, a zwłaszcza wzmacnia się lub osłabia więź uczucia, stanowiąca podstawę specyficznego klimatu życia rodzinnego. Największa wartość rodziny i jej siła oddziaływania wynikają z naturalnych więzi uczuciowych łączących dzieci i rodziców. Dziecko oczekuje miłości w każdym okresie swego życia. Jej brak nadaje działaniu rodziców często formalny charakter - nie rokuje powodzenia w takim ukształtowaniu osobowości dziecka, aby zostały spełnione oczekiwania społeczeństwa, rodziców i jego samego. Atmosfera domu rodzinnego kształtuje dusze dzieci w większym stopniu niż bezpośrednio czynione im uwagi. Atmosfera zaufania ułatwia rozwój, postęp i wysiłek. Dziecko czuje się wtedy moralnie zobowiązane do jak najlepszego postępowania. Radość życia płynąca

z poczucia pewności, że jest się kochanym i rozumianym, odgrywa ważną rolę w całym życiu dziecka.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że rodzina stanowi najlepsze i niezastąpione środowisko rozwojowe dziecka. Nawet doskonale funkcjonujące instytucje nie są w stanie zaspokoić wszystkich jego potrzeb. Mogą one jedynie, a wręcz mają obowiązek, wspomagać rodzinę w zaspokajaniu oczekiwań dziecka służących jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu i kulturalnemu.

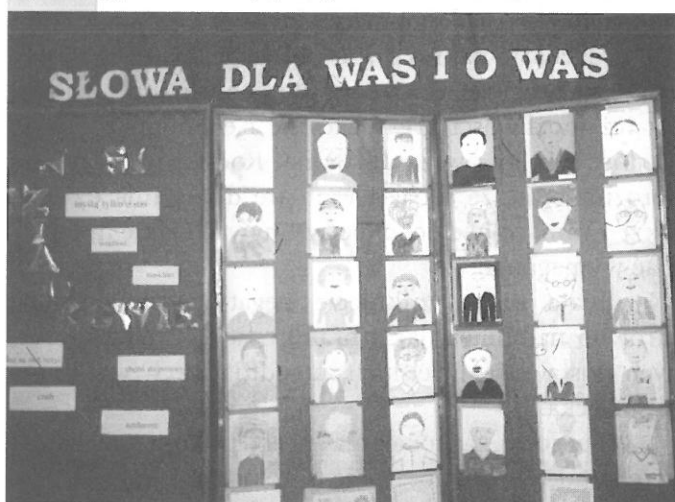
s. *Samuela Prajsnar*

Dzień Babci i Dziadka

w Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Różańcu Drugim

„Słowa dla Was i o Was”- pod takim hasłem obchodziliśmy w szkole Dzień Babci i Dziadka. Na uroczystość z tej okazji zaproszono Babcię i Dziadków uczniów z naszej placówki oświatowej. Nie zapomnieliśmy również o „szkolnej babci”. To pani Marianna Kida, która ponad 25 lat temu sprzątała w naszej szkole.

Z okazji święta przygotowano piękną dekorację i wystawę prac dziecięcych pt. „NASI DZIADKOWIE”.

Uroczystość uświetniła część artystyczna przygotowana przez uczniów klas II pod kierunkiem pani Anieli Padiasek. Skierowaliśmy piękne słowa do Babć i Dziadków, złożyliśmy życzenia i zaśpiewaliśmy piosenki. Wnuczęta przygotowały swoim ukochanym Babciom i Dziadkom prezenty, które wręczyły w czasie uroczystości.

Po części artystycznej panowie: M. Kida, A. Patro i J. Kowalczyk wspominali dawne czasy, szczególnie lata szkolne. Opowiadali, gdzie i kiedy chodzili do szkoły, ile lat trwała nauka, jakie wówczas stosowano kary i nagro-

dy wobec uczniów. Była to piękna lekcja historii, której wysłuchaliśmy z zainteresowaniem.

Babcie i Dziadkowie zwiedzili kąciak regionalny w naszej szkole. Następnie odbyło się spotkanie przy ciastku i herbatce. Bardzo miłym akcentem było wspólne śpiewanie kolęd i innych pieśni, a także indywidual-

ne występy przedstawicielek starszego pokolenia – wiersze i piosenki w ich wykonaniu.

Podsumowaniem tego pięknego dnia może być myśl: To szczęśliwy dzień!... To dzień pełen dobrych słów, ... to dzień wypełniony miłością.

Relacje z Ogólnopolskich Obchodów Światowego Dnia Walki z Cukrzycą

W dniach 25.11 – 27.11.2005 r. obchodzono w Krakowie Ogólnopolskie Światowe Dni Walki z Cukrzycą. Obrady przebiegały pod hasłem „Dbaj o stopę, unikaj amputacji”. Koło Cukrzyków w Tarnogrodzie i Przychodnię Lekarską reprezentowały: lek.med. Grażyna Klenk – Jarząbek, specjalista chorób wewnętrznych, oraz Janina Kubaj, pielęgniarka środowiskowo – rodzinna zajmująca się problemami cukrzycy w rejonie. W obradach uczestniczyli reprezentanci kół cukrzycowych z całej Polski, uświetnili je swą obecnością Prezydent Miasta Krakowa, wojewoda i członkowie zarządów PSD. Obradom patronował Szpital Uniwersytecki w Krakowie.

Patronat naukowy objął profesor dr hab. med. Jacek Sieradzki-Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego z Katedry i Kliniki Chorób Metabolicznych CM UJ w Krakowie. Wśród zaproszonych gości byli obecni: Prezes Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków Andrzej Bauman i Prezes Małopolskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego dr hab. med. Maciej Małecki.

Obchody rozpoczęły się uroczystą Mszą Świętą. Później nastąpiło wręczenie odznaczeń państwowych wraz z przekazaniem wyrazów wdzięczności i uznania dla osób, które na co dzień są zaangażowane w

organizowanie pomocy cukrzykom. Pan Andrzej Bauman otrzymał Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Wręczono również Krzyże Oficerskie Orderu Odrodzenia Polski, Złote i Srebrne Krzyże Zasługi. Osoby wyróżnione otrzymały Kryształowego Kolibra oraz przyznano tytuł Osobowości Roku. Tytułem „Społecznika Roku” uhonorowano naszą koleżankę z Koła Cukrzyków w Lublinie Barbarę Polikarską.

Obrady były bardzo owocne. Podkreślano dążenia do uznania cukrzycy chorobą społeczną oraz pozyskania środków na Narodowy Program Zwalczenia Cukrzycy z powodu niskiej wyceny procedur diabetologicznych. Sesje szkoleniowe rozpoczęły się po przerwie obiadowej i trwały do godzin wieczornych. Tematyka była bardzo ciekawa. Dotyczyła stopy cukrzycowej: leczenia, zapobiegania i rozpoznawania. Nie obyło się bez stałych tematów, tj. żywienia w cukrzycy.

Drugi dzień obfitował we wrażenia. W programie imprezy masowej w hali sportowej „Wisły” miało miejsce badanie stóp, porady dietetyczne, pomiary ciśnienia tętniczego krwi, cholesterolu, porady diabetologów, chirurgów, ortopedów. Uczestnicy sympozjum mogli skorzystać z bezpłatnych badań hemoglobiny glikolizowanej oraz poziomu cukru we krwi.

Opracowała lek.med. Grażyna Klenk-Jarząbek

Marcin Bieniek w kadrze narodowej

Nasz rodak, Marcin Bieniek, obecnie uczeń trzeciej klasy Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Biłgoraju, swoją przygodę ze sportem rozpoczął w 7. roku życia, a po 9 latach treningu spełniło się jego największe marzenie – został powołany do kadry narodowej.

Przy Szkole Podstawowej w Tarnogrodzie powstał Uczniowski Klub Sportowy „Junior” z sekcją tenisa, gdzie zaczęły się odbywać spotkania grupy młodych ludzi. Obecnie w UKS trenują 22 osoby. Tam pojawiły się pierwsze sukcesy Marcina: II miejsce w Mistrzostwach Polski UKS w Bydgoszczy w 1999, a rok później mistrzostwo Polski UKS-ów 2000.

Następnie zawodnik trenował na kortach przy OSiR w Biłgoraju pod kierunkiem Piotra Ohirko i Krzysztofa Kupczaka. Po treningach na korcie, asfalcie i na hali zawodnik sprawdzał swoje możliwości na korcie ziemnym.

Gry turniejowe zaczęły się od zawodów regionalnych. W trzecim roku treningów Marcin Bieniek zajął trzecie miejsce w Turnieju Skrzatów w Kraśniku.

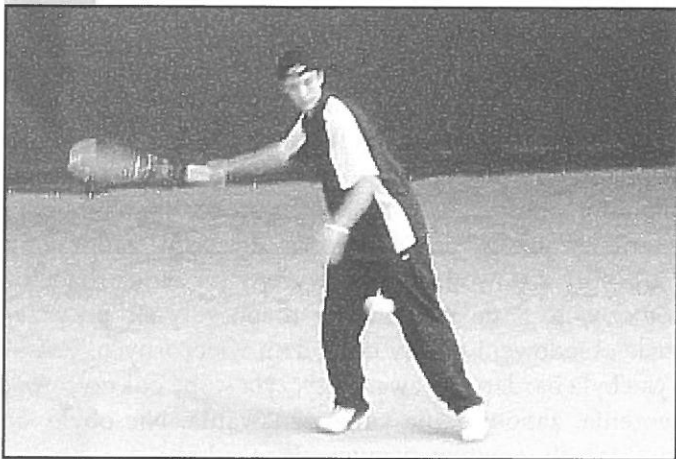
W 2000 roku zmienia klub sportowy, zaczyna trenować pod okiem Włodzimierza Pikulskiego w MKT Stalowa Wola. Jeden z najlepszych trenerów w Polsce zajmuje się Marcinem do dziś. Od momentu przejścia pod skrzydła pana Pikulskiego zawodnik dwa razy w tygodniu jeździ do Stalowej Woli. Po ukończeniu gimnazjum Marcin chce zostać uczniem liceum w Stalowej Woli, aby móc trenować częściej, bo dwa treningi tygodniowo przestają mu już wystarczać.

Zawodnik na korcie naśladuje technikę swojego idola Hiszpana Carlosa Moya, podobnie jak on stara się grać blisko siatki, stosuje w grze wiele skrótów.

Marcin brał udział w wielu ciekawych turniejach i wyjazdach. Zwycięstwo w eliminacjach do Międzynarodowego Turnieju Kids Cup dało zawodnikowi możliwość tygodniowego wyjazdu do Maroka i szkolenia z innymi polskimi tenisistami. W 2000 roku wygrał mocno obsadzony turniej w Super Seria w Olsztynie, a tytułów mistrza regionu małopolskiego w grze pojedynczej i podwójnej trudno byłoby zliczyć. Jako reprezentant województwa lubelskiego zagrał w Turnieju Regionów we francuskim Lens.

Sklassyfikowany na 12. miejscu wśród kadetów (do 16 lat) w rankingu PZT w czasie ostatnich mistrzostw Polski w Opolu Marcin pokonał wyżej notowanych rywali i doszedł do półfinału, w którym wygrał z wrocławianinem Marcinem Chlebowskiem.

Po ostatnich mistrzostwach nasz tenisista został powołany do kadry narodowej kadetów. Od 14 lutego przebywa z reprezentacją Polski na zgrupowaniu w Bydgoszczy. Po powrocie z obozu będzie grał w Stalowej Woli. Chciałby wziąć udział w turnieju na Litwie oraz zacząć przygotowania do sezonu letniego.

Ostatnio oprócz treningów na korcie Marcin bierze udział w zajęciach ogólnorozwojowych prowadzonych przez Mieczysława Jamroza, trenera biegaczy „Znicza”.

Ojciec Marcina, Marek Bieniek, jest nauczycielem wychowania fizycznego, a kiedyś był siatkarzem MKS MDK Żywiec. Grywał w tenisa i to on namówił syna do rozpoczęcia ćwiczeń i został jego pierwszym trenerem.

Matka, Jolanta Bieniek, w czasach szkolnych udzielała się w grach zespołowych. Starszy brat Paweł również zaczynał treningi z rakieta, ale zrezygnował i zajął się koszykówką. Grał w barwach „Basketu” Biłgoraj.

Rodzice Marcina są obecnie na etapie poszukiwań sponsorów na dalszą edukację sportową syna. Wyjazdy na najlepsze turnieje w kraju i za granicą, koszty zakwaterowania, opłaty startowe to nakłady finansowe, które państwo Bienkowie pokrywają z własnej kieszeni.

Kluby sportowe często nie mają możliwości opłacenia kilkudniowych wyjazdów na turnieje, dlatego niestety z przyczyn finansowych wielu młodych zdolnych sportowców szybko kończy obiecującą karierę.

Redakcja

SAMORZĄD

29 grudnia 2005 roku odbyła się XXIX sesja bieżącej Rady Miejskiej w Tarnogrodzie.

Porządek sesji:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie quorum.
2. Przedstawienie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji.
4. Informacja Burmistrza Tarnogrodu o działalności między sesjami.
5. Interpelacje, zapytania i wnioski radnych.
6. Podjęcie chwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2006 r.:
 - a. przedstawienie projektu uchwały budżetowej wraz z uzasadnieniem Burmistrza Tarnogrodu,
 - b. przedstawienie opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej,
 - c. przedstawienie opinii komisji stałych,
 - d. przedstawienie stanowiska Burmistrza Tarnogrodu w sprawie opinii (wniosków komisji),
 - e. dyskusja,
 - f. głosowanie nad projektem uchwały budżetowej
7. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - a) uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006r.,
 - b) ustalenia zakresu czynności w sprawach zakresu prawa pracy dokonywanych przez Przewodniczącego wobec Burmistrza Tarnogrodu,
 - c) zmiany uchwały ustalającej wysokość diet oraz zwrotu kosztów przejazdów za udział w pracach Rady Miejskiej w Tarnogrodzie,
 - d) zmian w Budżecie Gminy na 2005r.
8. Zatwierdzenie planu pracy Rady Miejskiej na 2006r.
9. Zatwierdzenie planów pracy komisji stałych na 2006r.
10. Odpowiedzi na interpelacje, zapytania i wnioski radnych.
11. Zamknięcie sesji.

Wykonanie budżetu Gminy Tarnogród za 2005 rok

Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Tarnogród za 2005 r. obejmuje dochody i wydatki jak niżej.

1. Dochody ogółem	12.482.172,-
z tego:	
a/ subwencje	6.172.496,-
w tym subwencje oświatowe	3.806.216,-
b/ dotacje celowe z budżetu państwa	2.241.150,-

c/ środki pomocowe UE	834.792,-
d/ udziały w podatkach budżetu państwa	958.355,-
e/ dochody własne (podatki, opłaty, dochody z mienia gminnego, wpłat mieszkańców i inne)	2.275.379,-
2. Przychody	907.452,-
(Planowane do zaciągnięcia pożyczki i kredyty)	
RAZEM DOCHODY I PRZYCHODY	13.389.624,-
3. Wydatki ogółem	12.282.967,-
z tego:	
a/ na inwestycje	1.824.021,-
b/ na utrzymanie oświaty	5.249.611,-
c/ na opiekę społeczną	2.079.352,-
d/ na administrację publiczną	1.358.236,-
e/ na kulturę i sport	585.935,-
f/ na gospodarkę komunalną, remonty dróg i chodników, ochronę środowiska	499.998,-
g/ na utrzymanie OSP	124.554,-
h/ na obsługę długu (odsetki od pożyczek i kredytów)	215.140,-
i/ na realizację programu rozwiązywania problemów alkoholowych	79.144,-
j/ inne	266.976,-
4. Rozchody	1.099.798,-
(Planowane spłaty rat zaciągniętych pożyczek i kredytów)	
RAZEM WYDATKI I ROZCHODY	13.382.765,-
Wolne środki pozostałe w 2005 r. do dyspozycji w 2006r.	6.859,-

Budżet Gminy Tarnogród na 2006 rok

Rada Miejska na sesji w dniu 29 grudnia 2005 r. uchwaliła budżet Gminy Tarnogród na 2006 r. Dochody i wydatki jak niżej.

1. Dochody ogółem	15.041.450,-
z tego:	
a/ subwencje	6.239.807,-
w tym subwencje oświatowe	3.748.636,-
b/ dotacje celowe z budżetu państwa	2.365.321,-
c/ udziały w podatkach budżetu państwa	913.418,-
d/ dochody własne (podatki, opłaty, dochody z mienia gminnego, wpłat mieszkańców i inne)	2.891.520,-
e/ środki z Funduszy Strukturalnych	2.631.384,-
2. Przychody	3.353.682,-
(Planowane do zaciągnięcia pożyczki i kredyty)	
RAZEM DOCHODY I PRZYCHODY	18.395.132,-
3. Wydatki ogółem	17.546.312,-
z tego:	
a/ na inwestycje	6.576.017,-
b/ na utrzymanie oświaty	5.123.171,-
c/ na opiekę społeczną	2.406.800,-
d/ na administrację publiczną	1.413.188,-
e/ na kulturę i sport	561.400,-
f/ na gospodarkę komunalną, remonty dróg i chodników, ochronę środowiska	624.000,-
g/ na bezpieczeństwo publiczne i ochronę p.poż.	125.960,-
h/ na obsługę długu (odsetki od pożyczek i kredytów)	230.000,-
i/ na realizację programu rozwiązywania problemów alkoholowych	90.000,-
j/ inne	395.776,-
4. Rozchod	848.820,-
(Planowane spłaty rat zaciągniętych pożyczek i kredytów)	
RAZEM WYDATKI I ROZCHODY	18.395.132,-

7 marca 2006 roku odbyła się XXX sesja bieżącej Rady Miejskiej w Tarnogrodzie.

Porządek sesji:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie quorum.
2. Przedstawienie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji.
4. Informacja Burmistrza Tarnogrodu o działalności między sesjami.
5. Interpelacje, zapytania i wnioski radnych.
6. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - a) uchwalenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnogród,
 - b) uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Tarnogród,
 - c) wyłapywania bezdomnych zwierząt i dalszego z nimi postępowania,
 - d) wyrażenia zgody na nabycie na rzecz Gminy Tarnogród nieruchomości gruntowych położonych w obrębie geodezyjnym Różaniec Pierwszy,
 - e) zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2006 r.,
- f) przyjęcia i zatwierdzenia Planu Rozwoju Miejscowości Tarnogród na lata 2006 - 2008,
- g) przyjęcia pomocy finansowej z Powiatu Biłgorajskiego,
- h) udzielenia pomocy finansowej województwu lubelskiemu w zakresie opracowania dokumentacji technicznej budowy ronda na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich nr 835 i nr 863 w Tarnogrodzie,
- i) zmian w budżecie Gminy na 2006 r.
7. Przedstawienie informacji o działalności:
 - a) Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury oraz przedstawienie kalendarza imprez na 2006 r.,
 - b) Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz przedstawienie programu działania na 2006 r.,
 - c) Środowiskowego Domu Samopomocy,
 - d) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - e) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Odpowiedzi na interpelacje, zapytania i wnioski radnych.
9. Zamknięcie sesji.

ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNYCH

im. Armii Krajowej w Tarnogrodzie

23-420 Tarnogród ul. Kościelna 12, tel./fax (084) 689-71-59

e-mail: zse-tarnograd@lbl.pl, www.zse-tarnograd.lbl.pl

ogłasza rekrutację
do następujących typów szkół w roku
szkolnym 2006/2007

Liceum Ogólnokształcące

przedmioty rozszerzone:

- język angielski
- informatyka

Technikum Ekonomiczne

kształcenie w zawodach:

- technik ekonomista
- technik informatyk

Technikum Uzupełniające

dla absolwentów ZSZ

zawód:

- technik handlowiec

Szkoła Policealna

Ekonomiczno – Administracyjna

dla Dorosłych (zaoczna)

zawód:

- technik informatyk
- technik ekonomista
- technik rachunkowości

Szkoła posiada doskonałą bazę lokalową i dydaktyczną, jak również odpowiednio przygotowaną kadre pedagogiczną. Gwarantujemy wysoki poziom nauczania i rzetelne przygotowanie do egzaminów maturalnych i zawodowych.

KRONIKA WYDARZEN

Komunikat

Społeczny Komitet Budowy Pomnika Papieża Jana Pawła II w Tarnogrodzie

W czasie żałoby po śmierci Papieża Jana Pawła II, kiedy mieszkańcy szukali miejsca, gdzie postawić zapalony znicz, zrodziła się myśl, żeby upamiętnić ten wyjątkowy PONTYFIKAT. Zawiązał się Społeczny Komitet, który rozważał różne formy uczczenia tego Wielkiego Syna Polskiej Ziemi- tak bardzo umiłowanego przez wszystkich ludzi, a szczególnie młodzież.

Po rozważeniu wielu możliwości, wsłuchując się w głos różnych ludzi, postanowiono, że będzie to pomnik, który stanie w centrum Tarnogrodu na skrzyżowaniu dwóch dróg. Ma on być naszym świadectwem hołdu i podziękowania, a zarazem przekazania następnym pokoleniom, że Polak Karol Wojtyła, późniejszy Papież Jan Paweł II, przekazał światu i całej ludzkości wielkie przesłanie: "Bogu dziękujcie, Ducha nie gaście."

Społeczny Komitet Budowy Pomnika Papieża Jana Pawła II w Tarnogrodzie, w którego skład wchodzi 43 osoby (przedstawiciele różnych środowisk), ogłosił konkurs na projekt pomnika. Sąd Konkursowy wybrał rzeźbę, której autorem jest Pan Karol Badyňa z Krakowa. Postać Papieża o wysokości 2,6 m będzie odlana w brązie, a postument o wysokości 1,8 m wykonany z granitu.

Zgodnie z projektem, teren wokół pomnika zostanie odpowiednio zagospodarowany, by umożliwić oddanie hołdu Ojcu Świętemu, jak również stworzyć możliwość organizowania uroczystości oraz zgromadzeń religijnych i patriotycznych.

Koszt budowy pomnika wyniesie ok. 100 tys. zł, koszt zagospodarowania terenu około 50 tys. zł. Fundusze na zagospodarowanie terenu zarezerwowano w budżecie Gminy Tarnogród. Kwota potrzebna do zrealizowania budowy samego pomnika będzie pochodzić ze zbiorów pieniężnych.

Wśród darczyńców zostaną rozprowadzone odpowiednie cegiełki o nominałach: 10, 20, 50 i 100 zł. Wpłacający wyższe kwoty mogą liczyć na okolicznościowe medale z wizerunkiem płaskorzeźby pomnika oraz statuetki będące kopią pomnika.

Fundusze potrzebne na realizację zadania gromadzone będą na specjalnie utworzonym rachunku w Banku Spółdzielczym w Tarnogrodzie. Rozprowadzaniem cegiełek zajmą się między innymi członkowie Społecznego Komitetu. Zarówno numer rachunku, jak i nazwiska osób dokonujących zbiorów w poszczególnych miejscowościach, będą ogłoszone w najbliższym czasie.

Począwszy od niedzieli 19 marca - makietę będącą wierną kopią pomnika będzie można oglądać w kościołach parafialnych naszej gminy. Dokładne termi-

ny wystawienia makiety w poszczególnych miejscowościach zostaną ogłoszone w najbliższym czasie.

Uroczystość odsłonięcia pomnika odbędzie się w niedzielę 11 czerwca 2006 r.

Ta data będzie upamiętniać Pielgrzymkę Jana Pawła II po Polsce w roku 1999. Bowiem 12 czerwca tegoż roku Ojciec Święty odwiedził bliski nam Zamość, a podczas przelotu helikopterem z Sandomierza do Zamościa trasa wiodła nad Tarnogrodem.

Społeczny Komitet Budowy Pomnika Jana Pawła II w Tarnogrodzie powierza całe dzieło opiece Opatrzności Bożej i ufa, iż solidarność mieszkańców gminy wokół tego historycznego wydarzenia zaowocuje hojnością darczyńców.

*

Akcja pomocy ludziom samotnym i będącym w trudnej sytuacji życiowej

Druga połowa stycznia zaskoczyła nas silnymi mrozami. W związku z tym z inicjatywy lek. Romana Cichockiego- kierownika Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarnogrodzie - takie placówki, jak Przychodnia Lekarska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Policji podjęły akcję pomocy ludziom samotnym i będącym w trudnej sytuacji życiowej. Czynnici w pomoc włączyli się pracownicy socjalni, pielęgniarki środowiskowo-rodzinne oraz Komendant Policji w Tarnogrodzie. Aby uniknąć następstw mroźnej zimy: odmrożeń, zamarznąć itp., sprawdzano aktualne warunki mieszkaniowe. Osobom potrzebującym zaplanowano pomoc socjalną i medyczną.

*

15.02.2006 r. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej przeprowadziła kontrolę w budynku Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury. Zwrócono szczególną uwagę na bezpieczeństwo ludzi znajdujących się w TOK podczas organizowanych imprez.

*

Koncert w ramach Konkursu Boże Narodzenie: Pieśni - Plastyka

W ramach VIII edycji konkursu „Boże Narodzenie: Pieśni - Plastyka”, 15 stycznia w TOK odbył się koncert, na którym uczestnicy prezentowali znane kolędy i pastorałki. Jak co roku-cieszył się on dużym zainteresowaniem, zarówno wśród wykonawców, jak i licznie przybyłej publiczności. Na scenie zaprezentowało się aż 14 grup:

Zespół „BIG BAND” z TOK (M. Muława), „Maluszki” z Przedszkola Miejskiego w Tarnogrodzie (D. Dzwolak), Zespół „Słoneczka” z Przedszkola Miejskiego w Tarnogrodzie (V. Łukaszczyk), Szkoła Pod-

stawowa z Luchowa Dolnego (K. Maciejkowicz), Środowiskowy Dom Samopomocy w Tarnogrodzie (E. Kyc), Zespół „Łezka” ze Szkoły Podstawowej w Różańcu Pierwszym (F. Falandysz), Szkoła Podstawowa z Woli Różanieckiej (s. D.E. Bubenko), Zespół „Bajka” ze Szkoły Podstawowej w Różańcu Pierwszym (I. Kamieniec), Szkoła Podstawowa z Różańca Drugiego (D. Mazurek), Zespół „Marysienka” ze Szkoły Podstawowej w Tarnogrodzie, „Krucjata Matki Bożej Niepokalanej” z Tarnogrodu (s. S. Z. Prajsnar), Publiczne Gimnazjum z Tarnogrodu (A. Kusiak), Karina i Kasjan Kucharscy z Tarnogrodu, Ognisko Muzyczne z TOK (J. Sochocki).

Wszystkie zespoły otrzymały podziękowania – dyplomy, upominki oraz słodczyce i owoce. Nagrody ufundowane zostały przez Miejsko – Gminą Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnogrodzie.

*

28 I 2006 r. Zespół Taneczny „Gryf” z Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury uczestniczył w Powiatowym Przeglądzie Kolęd i Pastoralek w Biszczy, a 2 II 2006 r. prezentował tę samą scenę kolędniczą w Łukowej podczas I Powiatowego Spotkania Kolędniczego, zdobywając III miejsce w kategorii młodzieżowej i otrzymując nagrodę pieniężną.

*

W dniach 31 stycznia – 2 lutego w TOK Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Biłgoraju zorganizował szkolenie dla rolników.

W dniach od 27 lutego do 1 marca firma „Hortino” zorganizowała spotkanie z rolnikami w sprawie kontraktacji owoców i warzyw.

*

Wszystkim, którzy przesłali na adres Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury życzenia świąteczne i noworoczne, serdecznie dziękujemy: Franciszkowi Piętałkowi - Przewodniczącemu Rady Powiatu, Stanisławowi Schodzińskiemu – Staroście Biłgorajskiemu, dyrekcji i pracownikom Powiatowego Urzędu Pracy, Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu, dyrektorowi Muzeum Ziemi Biłgorajskiej – Jerzemu Waszkiewiczowi, firmie Top Color, dyrekcji i pracownikom Katolickiego Radia Zamość oraz Oddziałowi PKO BP S.A. w Tarnogrodzie. Słowa podziękowania kierujemy także do ośrodków kultury i zespołów teatralnych: Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Lublinie, Domu Kultury w Zwoleniu, Centrum Kultury w Korzennej, Zwierzynieckiego Ośrodka Kultury i Rekreacji, Miejskiego Ośrodka Kultury w Józefowie, Domu Kultury w Dołhobrodach, Miejskiego Domu Kultury w Szczepieszynie, Zespołu „Niecieczanie” z Niecieczy, Zespołu Pieśni i Tańca „Lipniczanie” z Korzennej oraz Zespołu Teatralnego z Dynowa.

*

Wzorem lat ubiegłych Tarnogrodzki Ośrodek Kultury organizuje IX Konkurs Wielkanocny, którego przedmiotem będą pisanki, palmy wielkanocne, baranki, stroiki oraz inne wyroby związane ze Świętami Wielkanocnymi. Każdy uczestnik może dostarczyć tylko jedną pracę wykonaną dowolną techniką, przy czym musi być opisana (imię i nazwisko, wiek, klasa oraz szkoła). Prace należy dostarczyć do TOK do dnia 30 marca br. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi do 18 kwietnia 2006 r. Fundatorem nagród jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

*

W dniach 3-4 kwietnia w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury odbyły się I Regionalne Warsztaty Tradycyjnych Metod Zdobienia Pisanek, których celem był pokaz pracy twórców ludowych, połączony z kiermaszem wielkanocnej plastyki obrzędowej. Uczestnicy mieli możliwość praktycznego poznania sposobów i technik zdobniczych pisanek wielkanocnych.

*

W dniach 29-31 marca 2006 r. miał miejsce VII Powiatowy Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych, adresowany do amatorskich teatrów i kabaretów skupiających dzieci i młodzież do lat 16, działających

przy szkołach, placówkach kultury, oświatowo- wychowawczych: publicznych, społecznych i prywatnych.

AKTUALNOŚCI ZESPOŁU SZKÓŁ EKONOMICZNYCH W TARNOGRODZIE

Zespół Szkół Ekonomicznych im. AK w Tarnogrodzie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego otrzymał 20 zestawów komputerowych do nowej klasopracowni komputerowej oraz multimedialnego centrum internetowego. Sprzęt wzbogacił posiadaną już przez szkołę bazę dydaktyczną do nauczania w zawodzie technik informatyk.

Zespół Szkół Ekonomicznych im. AK w Tarnogrodzie złożył wniosek aplikacyjny do Narodowej Agencji Programu SOCRATES COMENIUS AKCJA I na fundusze w ramach współpracy międzynarodowej z ESCOLA SECUNDÁRIA C/ 3 CEB DE PENACOVA z Portugalii. W ramach planowanej współpracy uczniowie obydwu szkół realizować będą projekt językowy pt. „Każdy ma swojego Robin Hooda” oraz w ramach wymiany odwiedzą kraje partnerskie. Przyjazd Portugalczyków do Tarnogrodu planowany jest w lutym 2007 roku.

W dniach 23 i 24 lutego 2006 roku w ZSE w Tarnogrodzie odbył się jubileuszowy V Noworoczny Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrza Tarnogrodu. W turnieju wzięły udział 4 drużyny dziewcząt oraz 8 drużyn chłopców reprezentujących szkoły ponadgimnazjalne z powiatu biłgorajskiego.

W dniu 7 marca 2006 roku w ZSE w Tarnogrodzie odbył się Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Dyrektora Szkoły. W turnieju uczestniczyły 3 drużyny dziewcząt i 3 drużyny chłopców reprezentujące gimnazja z Tarnogrodu, Obszy i Łukowej. W obydwu kategoriach zwycięstwo odniosły zespoły z Publicznego Gimnazjum w Tarnogrodzie.

*

Z końcem lutego zakończono cykl zebrań sprawozdawczo – wyborczych w sześciu jednostkach OSP gminy Tarnogród. W wyniku przeprowadzonych zebrań funkcyjnymi jednostek OSP zostali wybrani następujący druhowie:

- OSP Różaniec I – Piotr Kwiatkowski – Prezes OSP
- Krzysztof Pograniczny – Naczelnik OSP
- OSP Różaniec II – Stanisław Lis – Prezes OSP
- Stanisław Żybura – Naczelnik OSP
- OSP Wola Różaniecka – Andrzej Szyszka – Prezes OSP

- Grzegorz Bukowiński – Naczelnik OSP
- OSP Luchów Górny – Jan Szmołda – Prezes OSP
- Ryszard Zając – Naczelnik OSP
- OSP Luchów Dolny – Henryk Pleskacz – Prezes OSP
- Józef Majcher – Naczelnik OSP
- OSP Tarnogród – Michał Dec – Prezes OSP
- Tomasz Bartosik – Naczelnik OSP.

Wyłonieni w czasie trwającej kampanii sprawozdawczo – wyborczej delegaci na Zjazd Gminny wybiorą 6 maja 2006r. Zarząd Gminny Związku OSP RP w Tarnogrodzie na kadencję trwającą 5 lat. Majowy Zjazd Delegatów zbiegnie się z datą obchodów Święta Strażaka oraz z obchodami 40-lecia Jednostki OSP Różaniec II.

*

W dniach 6-31 marca 2006r. w sali klubowej Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury odbyła się wystawa prac o tematyce sakralnej autorstwa Moniki Niechaj.

*

FINAŁ MISTRZOSTW OKRĘGU ZAMOJSKIEGO W HALOWEJ PIŁCE NOŻNEJ zakończył się sukcesem piłkarzy „Olimpiakosu” Tarnogród, którzy wywalczyli tytuł wicemistrza rozgrywek. Po zajęciu II miejsca w grupie „Olimpiakos” w półfinale pokonał „Omege” Stary Zamość 3:0, w finale uległ zaś „Ostoi” Skierbieszów 1:2 w rzutach karnych. W normalnym czasie gry zanotowano wynik 2:2. Indywidualne wyróżnienie otrzymał Marek Grabowski, którego wybrano najlepszym bramkarzem turnieju.

*

24 marca br. TOK gościł aktorów Teatru Maska z Rzeszowa. Przedstawienie pt. „Tygrys Pietrek” przygotowano z myślą o najmłodszych widzach.

*

W dniach 23, 27 II i 3, 8 III 2006 r. w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury porad udzielali specjaliści z Ośrodka Naturoterapii, Rehabilitacji i Fizykoterapii w Lublinie. W związku z dużym zainteresowaniem mieszkańców Tarnogrodu i okolicznych miejscowości spotkania te będą w najbliższym czasie kontynuowane.

*

8 marca 2006 r. odbyły się z udziałem młodzieży szkół podstawowych, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych z terenu naszej gminy eliminacje XXIX edycji Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej pod hasłem „MŁODZIEŻ ZAPOBIEGA POŻAROM”. W turnieju uczestniczyło 33 uczniów. Zwycięzcami zostali: Katarzyna Paszko ze Szkoły Podstawowej w Różańcu Drugim – w grupie szkół podstawowych, Joanna Świtła z Publicznego Gimnazjum w Tarnogrodzie – w grupie szkół gimnazjalnych i Piotr Fusiarsz z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Tarnogrodzie – w grupie szkół ponadgimnazjalnych. Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe ufundowane przez Burmistrza

Tarnogrodu. Zwycięzcy reprezentować będą gminę na Powiatowym Turnieju Wiedzy Pożarniczej w Biłgoraju.

*

W TOK odbędzie się w kwietniu wystawa najciekawszych prac plastycznych uczniów Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie, wykonanych na zajęciach koła plastycznego prowadzonego przez p. Małgorzatę Glinianowicz i p. Martę Lisičan. Obejmie ona prace wykonane różnymi technikami plastycznymi. Wśród nich będzie można zobaczyć malarstwo witrażowe wykonane przez p. Małgorzatę Glinianowicz. Serdecznie zapraszamy na wystawę w sali klubowej TOK.

*

21 maja 2006. w Tarnogrodzie odbędą się XII PREZENTACJE PIOSENKI RELIGIJNEJ, organizowane przez młodzież miasta Tarnogród pod patronatem parafii pw. Przemienienia Pańskiego, a przy współudziale Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury. Impreza zapoczątkowana w 1995 r. ma na celu prezentację, promocję wykonawców i twórczości polskiej piosenki religijnej.

*

Wzorem lat ubiegłych, również w tym roku, odbędzie się VIII edycja „KONKURSU NA NAJBARDZIEJ ZADBANĄ POSESJĘ W MIEŚCIE I GMINIE TARNOGRÓD”.

*

Z inicjatywy lekarzy Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Lekarska”, dzie-

ki pomocy i zaangażowaniu Grażyny Fido-Księżyckiej i Burmistrza Tarnogrodu Michała Deca, zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią w dn. 22 i 23 grudnia 2006 r. odbyła się druga tura badań mammograficznych.

*

W dniu 8 grudnia 2005r. w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury odbył się Międzyszkolny Turniej Szachowy. Do gry przystąpiło 16 zawodników z następujących szkół:

Szkoły Podstawowej w Tarnogrodzie,
Szkoły Podstawowej w Różańcu Pierwszym,
Publicznego Gimnazjum w Tarnogrodzie,
Zespołu Szkół Ekonomicznych w Tarnogrodzie.

Turniej rozegrano w dwóch kategoriach – dla uczniów szkół podstawowych:

I miejsce - Wojciech Obszański

II miejsce - Justyna Grela

III miejsce - Tomasz Obszański

IV miejsce - Łukasz Jamiński

oraz druga grupa - dla gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.:

I miejsce – Wojciech Leśniak

II miejsce - Kamil Feliks

III miejsce - Mateusz Larwa

IV miejsce – Sławomir Krzeszowiec.

Turniej sędziował pan **Tadeusz Kożuszek**. Wszyscy zawodnicy otrzymali dyplomy oraz upominki ufundowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnogrodzie.

ZAGADKI FOTOGRAFICZNE

Podaj rok, w którym budynek Domu Kultury w Tarnogrodzie został oddany do użytku.

Prawidłowe odpowiedzi należy przesłać na adres redakcji.

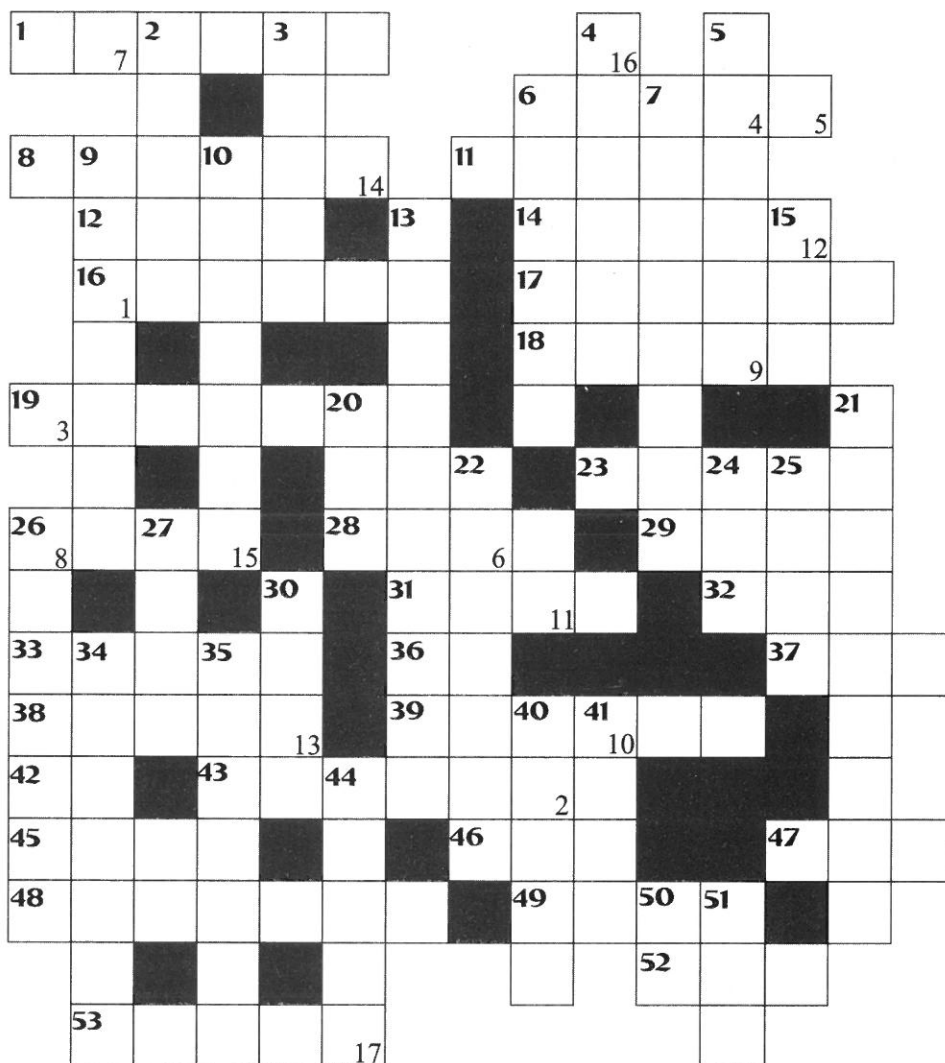
Redakcja „Kwartalnika Tarnogrodzkiego” poszukuje współpracowników. Zainteresowanych prosimy o kontakt.

KRZYŻÓWKA

Prawidłowe rozwiązania krzyżówek z numeru 25.: „Wesołych Świąt”, „Nowy Rok jaki, cały rok taki”, „Ozdoby choinkowe”.

PIONOWO

2. wartość bezwzględna liczby rzeczywistej; 3. „... Młodych”, znana gazeta harcerska wydawana w PRL; 4. sprzęt operatora filmowego; 5. reklamowany jogurt; 6. struktura; 7. but na deszczowe dni; 9. „...posłów greckich”; 10. łup wojenny; 13. pudełeczko do przechowywania tabaki; 15. rzeka w Afryce, najdłuższa na Ziemi; 20. jedna część dużego dzieła literackiego; 21. nazywany stolicą wiejskiego teatru; 22. spokojne tempo w muzyce, ale szybsze od adagio; 24. jednostka wartości odżywiania niemowląt wg Pirqueta; 25. wyobrażenie bóstw będące przedmiotem kultu; 26. wykonuje biżuterię; 27. podgatunek bydła domowego; 30. „oprawa” kaszanki; 34. ozdoba przepaska na włosy w starożytnej Grecji; 35. lek działający uspokajająco na system nerwowy; 40. druga epoka paleogenu trwająca od ok. 50 do 40 mln. lat temu; 41. giętka, cienki pręt metalowy; 44. budowla składająca się z dachu na słupkach; 50. symbol chemiczny ciężkiego metalu; 51. pierwiastek chemiczny o symbolu Na.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----

POZIOMO

1. miasto nad Łabuńką; 6. torby podróżnego; 8. tata na wywiadówce; 11. pan z Bukaresztu; 12. Jerzy...Gracz; 14. zły duch, szatan; 16. mała rybka; 17. nazwa góry, łańcucha górskiego; 18. zwany perłą Krakowa; 19. człowiek znajdujący przyjemność w zadawaniu cierpień, dręczeniu itp; 23. państwo we wschodniej Afryce; 26. muzyka Armstronga; 28. wyraz twarzy, 29. długowieczne wymierające drzewo iglaste; 31. w starożytności urzędnik zajmujący się m.in. urządzaniem igrzysk; 32. Ministerstwo Obrony Narodowej – skrót; 33. wieża wg Biblii mająca sięgać nieba; 36. egipski bóg; 37. kędzior, pukiel włosów; 38. bylina zwykle o żółtych kwiatach (wiele gatunków); 39. wykonane z ciasta z gotowanymi kartofflami, nadziewane owocami; 42. sylabowa nazwa dźwięku skali c-dur; 43. równik ziemski; 45. biblijny raj; 46. była umowna waluta Unii Europejskiej przyjęta do rozliczeń finansowych; 47. zamrznęta woda; 48. koncert wykonywany przez jednego solistę; 49. zwyczaj, normy regulujące zachowanie danej zbiorowości; 52. wieś k. Biłgoraja; 53. ogół sił zbrojnych państwa.

Opr. Maria Buzuk

WYDAWCA: Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne **ADRES:** 23-420 Tarnogród ul. Rynek 18, tel. 084 689 70 21
REDAKTORZY WYDANIA: Joanna Bulińska, Renata Ćwik, Władysław Dubaj, Kazimiera Dyjak, Piotr Majcher, Maciej Mulawa.
SPOŁECZNA RADA REDAKCYJNA: Maria Buzuk, Monika Komosa, Beata Aleksandra Kowal, Krystyna Kowal, Anna Kuziak, Elżbieta Maško, Bożena Śmieciuch, Małgorzata Paul-Zajac, Dariusz Zajac.
ZDJĘCIA: Grzegorz Piskorski, Mateusz Łysakowski, Marek Waluda, Henryk Borowy.
SKŁAD KOMPUTEROWY: Łukasz Mosakowski.
 Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów.
DRUK: Zakład Poligraficzny „Helvetica” Biłgoraj

**WIEJSKIE TEATRY W SWOJEJ STOLICY
XXXI MIĘDZYWOJEWÓDZKI SEJMIK WIEJSKICH ZESPOŁÓW TEATRALNYCH
3-5 LUTEGO 2006 r. TARNOGRÓD**

Zespół Teatralno - Obrzędowy
ze Smółska Dużego
(pow. biłgorajski, woj. lubelskie)
„Wieczera wigilijna”
reż. Krystyna Łęcka, Alina Głęb

Zespół Obrzędowy
„Mazuranie” z Mazurów
(pow. kolbuszowski,
woj. podkarpackie)
„Obróbka lnu”
reż. Emilia Adamecyk

Zespół Teatralny
„Niecieczanie” z Niecieczy
(pow. tarnowski,
woj. małopolskie)
„Piekielnica”
reż. Kazimierz Witkowski

Zespół Obrzędowy
„Łąguszowianki”
z Łąguszowa
(pow. zwolenński,
woj. mazowieckie)
„Pirzoki”
reż. Krystyna Krajewska